

ΜΝΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΚΑΡΥΩΝ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΞΙΩΝ ΕΣΤΙΝ

Εν τέλει

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Τῇ ἐγκοίσει

Τῆς ἁγίας Κοινοῦντος

Καὶ περὶ τῶν

ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΑΡΧΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΥΜΝΩΝ

1924

«Ἄν ἤμπορεῖ νὰ μετρηθῇ ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης
καὶ φύλλα ὅλων τῶν δένδρων τῆς οἰκουμένης πάσης
δύναται καὶ κανεῖς σοφὸς διὰ νὰ ἱστορήσῃ
τοῦ Ὁρους τὴν εὐπρέπειαν καὶ κάλλος νὰ ξηγήσῃ.»

Εὐθυμίου Τραπεζουντίου

«Ἄξιον ἔστιν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν Σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀει-
μακάριστον καὶ Παναμώμητον καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τὴν
τιμιωτέραν τῶν Χερουβίμ, καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σε-
ραφείμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεο-
τόκον Σε μεγαλύνωμεν».

Παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ
περιβεβλημένη πεποικιλμένη. Ἄκουσον θύγατερ καὶ εἶδε καὶ κλί-
νον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ
πατρὸς σου καὶ ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου (ψαλμ.
μδ' § 10.

Πᾶν γνήσιον φέρει τὴν ὑπογραφὴν καὶ τὴν σφραγίδα
τοῦ συγγραφέως.

Θεός

ΑΘΑΝΑΣΙΩ.

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ
Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου
Κέας καὶ Μήλου

ΕΥΛΑΒΩΣ

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

ΑΙΤΗΣΙΣ

Πρὸς τὴν Σὴν καὶ Ἱερὰν κοινότητα Ἀγ. Ὁρους Ἀθω.

Οἱ ἀενάως ἐντροφῶντες εἰς τὸν πνευματικὸν ἀνθῶνα καὶ κηπὸν τῆς Θεοτόκου εἰς ὃν κατ' εὐδοκίαν Θεοῦ διέρχασθε τὸ ζῆν οἰνοῦντες καὶ δοξολογοῦντες τὴ μεγαλεῖα, τὸν Ἀρχαγγελικὸν ὕμνον «Ἄξιον ἔστι . . . προφορικῶς προσαγορεύετε, Θελοντες δὲ καὶ ἡμεῖς κατὰ καιροῦς νοερώς μνημονεύειν τὰ μεγαλεῖα Αὐτῆς καὶ δι' ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν ἐγένετο τὸ θαῦμα, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὅπως ἐπιτρέψητε ὑμῖν τὴν ἐκδοσὶν τῆς ἀκολουθίας.

Μετ' ἀδελφικῶν ἀσπασμῶν
Ἀρχ. ΕΥΘ. ΔΕΛΑΛΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11ῃ Ἰουνίου 1924.

ΙΕΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
Ἀριθ. Πρωτ. 112.

Ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἀθῶ τῇ 18 Ἰουνίου 1924.

Τῷ Πανοσιολογιωτάτῳ Ἀγ. Ἀρχιμανδρίτῃ
κ.κ. Εὐθυμίῳ Δελαλῇ Ἀθήνας.

Τὴν ἀπὸ 11ης ἰδίου μηνὸς ὑμετέραν ἐπιστολὴν ἐλάβομεν σχετικῶς ἀπαντῶντες γνωρίζομεν τῇ ὑμετέρᾳ Πανοσιολογιότητι ὅτι ἂν Αὐτῇ προτίθεται νὰ ἐκδώσῃ ἴδιον ἔργον τῆς ἀκολουθίας τοῦ «Ἄξιον ἔστιν» εἶναι ἐλευθέρα νὰ πρὸβῃ εἰς ἐκδοσιν...

Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν διάπυροι ἐν Χριστῷ εὐχέται.

Ἀπαντες οἱ ἐν τῇ Κοινῇ συνάξει Ἀντιπρόσωποι καὶ Προϊστάμενοι τῶν Κεντρικῶν Ἱερῶν καὶ Εὐαγῶν Μονῶν
τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ.

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Θελήσας νὰ ἐκδώσω τὴν ἀκολουθίαν τῇ; Παναγίας «Ἄξιον ἔστιν...» ἥτις σπανίζει συνήθως εἰς τὰ ἐγκώσια, ψαλλομένη γενικῶς εἰς πάσας τὰς ἐν τῇ Ἀγ. Ὁρει Μονὰς καὶ φιλοπονηθεῖσα τῇ προτροπῇ τῆς τοῦ Πρωτάτου Ἱερᾶς Συνάξεως παρὰ τοῦ κατὰ τὸ 1838ον ἔτος μακαρίτου Βενεδίκτου Ἱεροδιακόνου ἀδελφοῦ τῇ; ἐκεῖ Μον. Ἁγίου Παντελεήμονος, ἐν ἣ ἀνανυψώσα; συμπεριέλαβε καὶ τὸ ἀπὸ τὸ ἔτος 1548 μ.χ. γραφὲν ὑπὸ τοῦ χρηματίσαντος Π. Ὁ. τοῦ ἐν Καρυαῖς Σεραφεῖμ Θυηπόλου ὑπόμνημα, (ὅπερ εὐρίσκεται τετυπωμένον εἰς τοὺς Μεγάλους συναξαριστάς τοῦ τε μακαρίτου Νικοδήμου Ἀγιορείτου καὶ κ. Κ. Δουκάκη), ἐθεώρησα εὐλογον ἵνα ἐν τῇ ἀρχῇ κάμω μνεῖαν περὶ Καρυῶν Ἀγ. Ὁρους ὡς δι' εἰσαγωγῆς. Πρὸς τούτοις ἱστορικῶς ἐκθέσω τὸ κατὰ τῷ 980 ἔτει λαβόντος χώραν ἐκείσε θαυματουργικὸν μεταξὺ Μοναχοῦ καὶ Ἀρχαγγέλου συμβάν, πεπιστρεφόμενον ὡς ἐγκώμιον πρὸς τὸ τῆς Ἀειπαρθένου πρόσωπον. Ἐπὶ δὲ ἀναφέρω σὺν τῷ Ἀρχαγγελικῷ τούτῳ ὕμνῳ καὶ τοὺς πρὸς τὴν Ἀγίαν Τριάδα (τὸν Θεόν) λοιποὺς τρεῖς, ὕμνουμένους τοιοῦτους, οὓς εἰσήγαγον ἐν τῇ μητρὶ Ὁρθοδόξῳ ἡμῶν ἐκκλησίᾳ κατὰ καιροῦ; οἱ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἀκμάσαντες ἱεροὶ πατέρες ψαλλομένους ἕως σήμερον ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς κατὰ τὰς Ἱεροουργίας ὡς καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἱεροπραξίας καὶ προσευχάς. Ἡ ἱερὰ δὲ καὶ ἐν τῷ τέλει ὑπάρχουσα ἀκολουθία ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ κ. Στεφάνου Κ. Σκαθαροῦ ἐν ἔτει 1854, τὸ δεύτερον ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Γέροντος Σάββα Ἱερομονάχου Ἀγιορείτου, 1890 ἔνθα εἰς τὰς δύο πρώτας ἐκδόσεις ὑπάρχει καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Ὁσίου Σεραφεῖμ.

Παρακαλοῦντες δὲ τοὺς ἀναγνώστας ἵνα οὗτοι κατὰ τὴν ὁρθὴν αὐτῶν ἀντίληψιν, ἀποδοκιμάζοντες τὰ ἡμῶν ἐσφαλμένα, ἐξω βάλλωσιν αὐτά.

Ἐγγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Νοεμβρίου 1924.

ΑΡΧΙΜ. ΕΥΘ. ΔΕΛΑΛΗΣ

καὶ τιμῆς ἐνεκεν ὁ ἐκτελῶν χρῆναι οἰκονόμου παροικονόμος ὠνομάζεται ἐν τῇ Μονῇ ἐκείνῃ. Εἰς δὲ τὴν Μονὴν Ἰβήρων εἰκὼν τῆς Ὑπεραγίας προσελθούσα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τῶν χρόνων τῶν Εἰκονομάχων καὶ τῷ ἀσκητῇ Γαβριὴλ ἐν ὁράματι ἀποκαλυφθεῖσα διεβεβαίωσατο αὐτῷ ὅτι τοῦ λοιποῦ αὐτὴ ἔσεται ἀκοίμητος φύλαξ τῶν μοναχῶν ὡς νῦν πρὸς τὸ ἀριστερόν καὶ ἔσωθεν τῆς Πύλης αὕτη ὁράται καὶ συνεπῶς **Πορταῖτις** προσαγορεύεται. (8)

Ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς Μοναῖς ὑπάρχουν διάφοροι εἰκόνες τῆς Παναχράντου τιτλοφορούμεναι διὰ διαφόρων ἐπιθέτων αἰτινες ὀνομασίαι ἔμενον ἢ ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ Μονῆς ἢ ἐκ τῶν προσώπων ἅτινα ἐμελώδησαν αὐτὴν εἴτε καὶ ἐκ τῶν ἐπακολουθησάντων θαυμάτων. Ἰσως δὲ ἀκόμη καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης στάσεως τοῦ τε Σωτῆρος καὶ τῆς Θεοτόκου. Οὕτω ἐπὶ παραδείγματι ἡθαυματούργος εἰκὼν τῆς Μ. Μονῆς Βατοπαιδίου ὀνομάζεται **Κατετόρισσα** ὡς ὁ Βημστῆρης πρότερον τῆς Μονῆς Μοναχὸς ὢν καὶ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος εἰς Κρήτην μετὰ πάροδον πολλῶν ἐτῶν ἔξοριαν, καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Βασιλέως Νικηφόρου, ἐπιστρέψας εἰς τὴν Μονὴν διεβεβαίωσε τοῖς ἀγνώστοις ἡδὴ ἐν τῇ Μονῇ Μοναχοῖς ὅτι ἀνέκαθεν ὠνομάζετο τοιοῦτοτρόπως ὡς καὶ **Βηματῆρις** διὰ τὸν λόγον ὅτι οὗτος πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐν τὸς τοῦ Ἁγίου Βήματος εἰς πηγάδι ὁμοῦ μετὰ μάχιον μέγα τιμίον ξύλου καὶ μετὰ λαμπάδος ἀνημμένης πρὸς προσφύλαξιν ἔκρυπεν αὐτὴν ἔνθα μετὰ πάροδον ὀλοκλήρων ἐνιαυτῶν ὁ ἴδιος εὗρεν αὐτὴν ὁρθίαν ἐπάνω εἰς τὸ νερόν μετὰ τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς ἀνημμένης εἰσέτι λαμπάδος πρὸς ἐκκληξιν πάντων.

Ἔτεροι ὡσαύτως τοιαῦται ἐν τῇ εἰρημένῃ Μονῇ ὠνομάσθησαν σχετικῶς μετὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα θαύματα, λ. χ. **Παραμυθία** ἀναγγέλλουσα τῷ τότε ἡγουμένῳ τὴν κατὰ τῆς Μονῆς μέλλουσαν νὰ ἐπέλθῃ ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων προτρέψασα αὐτῷ ὅπως μὴ ἀνοίξῃ τὴν θύραν πρὸς προσφύλαξιν τῆς Μονῆς; (9). **Προσφύλαξις** ὡς πληγείσα ἐν τῇ ρευσάσῃ αἵμα δεξιᾷ παρειᾷ ὑπὸ τινος διακόνου ἐκκλησιαρχοῦ τῆς Μονῆς καταληφθέντος ὑπ' ὀργῆς διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐβράδυνε νὰ

(6) Πρβλ. Προσκυνητάριον Ἀγ. Ὁσίου Μακαρίου Τριγώνη Βενετία 1772 σελ. 11—41.

(7) Ἐφαν ἐκ. ση. αἰν. Κ. Παρασκευοπούλου, ἐκδ. Ἀθην. 1819.

Ἀντὶ τῆς 11ης σελίδος ἐτέθη κατὰ λάθος ἡ 14η, εἰς τὴν θέσιν τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ἡ ἐκδομένη.

τος τῷ ὑποτακτικῷ ἵνα εἰς τὸ ἐξῆς καὶ οὗτοι καὶ πάντες οἱ πανταχοῦ ὁρθόδοξοι τοιοῦτοτρόπως ψάλλουσι, πάραυτα ἀφαντος ἐγένετο. Τότε δὴ τότε ἐκκληκτος γενόμενος ὁ ὑποτακτικὸς διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὁραθέντα ἀφ' ἐνός, ἐξ ἄλλου δὲ διὰ τὴν αὐτοστιγμὴν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐξηφάνησιν τοῦ ξένου μοναχοῦ ἐνόησεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν ἦτο ὁ τυχὼν ἀλλ' ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ὅστις ἐξ ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τῆς προσήσεως του ἐνήργησεν ἐξ ἀρχῆς τὴν πρὸς τὴν Θεοτόκον σύλληψιν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς στείρας Ἀννης τῆς γυναικὸς τοῦ προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν Ἰωακείμ. Ἦτο αὐτὸς ὁ Γαβριὴλ ὁ ἀπὸ τριῶν ἐτῶν παραλαβὼν αὐτὴν καὶ ἀποσπᾶσας ἐκ τῶν ἀγκαλῶν τῶν γονέων της εἰσήγαγεν εἰς τὰ Ἁγία τῶν Ἀγίων ὅπου μόνος ὁ Ἀρχιερεὺς εἰσῆρχετο κατ' ἑὸς ἀπαξ, ἐνθα διέτηρσεν αὐτὴν ἐπὶ δώδεκα συνεχῆ ἔτη, τρέφων αὐτὴν οὐράνιον καὶ ἀγγελικὴν τροφήν. Ἦτο αὐτὸς ὁ Γαβριὴλ ὅστις ἀνεκέρυξεν βραδύτερον τὴν παρθένον κεχαριτωμένην ὡς γέμουσαν ἀπὸ κάθε θεϊκῆν χάριν εἰπὼν αὐτῇ: **Χαῖρε κεχαριτωμένη** 15 **Μαρία ὁ Κύριος μετὰ σοῦ**. Δι' ὃ ἀνακύρτει καὶ αὐτὴν εὐλογημένην μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν. Ἦτο αὐτὸς ὁ Ἄγγελος ὅστις φανεὶς κατ' ὄναρ τῷ μνηστῆρι τῆς Παρθένου Ἰωσήφ διέλυσε τοὺς περὶ λάθρα ἀπολύσεως αὐτῆς διαλογισμούς του εἰπὼν αὐτῷ: **τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἁγίου**. 16 Ἐτι δὲ καὶ αὐτῆς τῆς Παρθένου εἰπούσης πρότερον κατὰ τὸν Εὐαγγελισμὸν αὐτῷ: **Ὡς ἔστι μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω**; ἀνήγγειλεν αὐτῇ **Πνεῦμα 17 Ἁγίου ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπίσκέπσεται σε**. Τοιοῦτοτρόπως ἐμπληρώθησαν οἱ λόγοι ἐκεῖνοι αὐτῷ οὕς προείπεν ὁ προφήτης: **Ἰδοὺ ἡ Παρθένός ἐν γαστρὶ ἔξει** 18 Αὐτὸς λοιπὸν καὶ τώρα ἔρχεται νὰ θέσῃ τὴν περὶ τῆς αἰπαρθενίας (19) αὐτῆς σφραγίδα ἐπικροτῶν τῶμοναχῶν τοὺς προ-

+Δὲν πρέπει νὰ μᾶς φαίνεται παράδοξον τὸ τοιοῦτον καθότι καὶ παρ' ἡμῶν ἐν τοῖς ἡμετέροις δωματίοις ἐνίοτε διατερεῖ ὁ χόρτης ἂν καὶ ζῶμεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πρωτεύουσας τῆς Ἑλλάδος ἔνθα ἡ πηγὴ τοῦ χάρτου ἀφθονοῦς ὑπάρχει, πόσον μᾶλλον εἰς ἓνα ἐρημικὸν ἀσκητήριον.

(15) Λουκ. α' 28 πρβλ. λέξιν κεχαριτωμένην ἐρμηνείας Μ. Ἀθανασίου καὶ Θεοφάνους Γρηγορίου Παλαμά λόγ. Εἰσόδ. Πρβλ. καὶ νέον μαρτυρολόγιον ἐκδ. ὑπὸ Γερασίμου Λουκάκη Ἀρχιμ. ἐν Ἀθήναις 1905 σελ. 71—76 ἐκ τῶν τοῦ Μακαρίου Σκορδύλη.

(16) Ματθ. Α' § 20 (17) Λουκ. Α' η 35. [18] Ματθ. α' § 23 (Ἦσ' § 14)

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΡΥΑΙΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ

Τὸ ὑπερφυσικὸν τοῦτο γεγονός, τὸ μεταξὺ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, καὶ Μοναχοῦ ἐγένετο ἐν τῷ Ἀγίῳ Ὄρει τοῦ Ἀθῶ εἰς τι Κελλίον οὐχὶ μακρὰν τῶν Κρησῶν κείμενον. Τοῦτο ὑπαινομένην διοικητικῶς εἰς τὴν τοῦ Παντοκράτορος Ἱερὰν Μονὴν, καίτοι κάτωθεν τῆς σημερινῆς Σκήτης (Σεράγιον) τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου ἐν μεγάλῳ λάκκῳ ἐνθα πλείστα Κελλία διάφορα ἴδρυνται. Κατὰ τὸ 980ον ἔτος ὁπότε συμπέτει καὶ ὁ ἐν Κωνσταντινίᾳ θάνατος τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Μονῆς Ἰβήρων Ὁσίου Εὐθυμίου τοῦ νέου,¹² καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Βασιλείου τῶν Αὐταδέλφων τῶν Πορφυρογεννητῶν καλουμένων, υἱῶν Ρωμανοῦ καὶ ἐπὶ Πατριάρχου Νικολάου Χρυσοβέργου, ἐμόναζεν εἰς τὸ ὄρηθρον Κελλίον εἰς ἐνάρετος Γέρον φημιζόμενος ἐπ' ἀρετῇ καὶ ἀγιότητι. ἔχων δὲ καὶ ὑποτακτικὸν τινα ἀφῆκεν αὐτὸν μίαν ἐσπέραν τοῦ Σαββάτου μόνον· αὐτὸς δὲ μετέβη εἰς τὸ Πρωτάτον (τὸ πάλαι συντακτικὸν καλούμενον) καὶ τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἵνα ἀγρυπνήσῃ μετ' ἄλλων ἀσκητῶν κατὰ τὰ εἰθισμένα τοῖς Μοναχοῖς καθότι ἕκαστον Σάββατον ἐσπέρας ἐτελεῖτο ὁλονυχτία. Προτρέψας λοιπὸν τῷ μαθητῇ αὐτοῦ ἵνα ἀναγνώσῃ καὶ οὐτως τὴν ἀκολουθίαν ἀπῆλθεν.

Πρὸ δὲ τοῦ μεσονυκτίου ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ μεταμορφωθείς εἰς Μοναχὸν ἤρχισε μὲ τὴν ταυτότητα ταύτην νὰ κρούῃ τὴν θύραν τοῦ Κελλίου τούτου. Πάραυτα διακόψαντος τοῦ δοκίμου τὴν ἀκολουθίαν καὶ ἀνοίξαντος τὴν θύραν εἰσῆλθεν εἰς τὸ Κελλίον ὁ ὑπὸ μορφήν Μοναχοῦ Ἀρχάγγελος· κατὰ παράκλησίν του, σταθεὶς ἐν σώματι ἐντὸς μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐξιστοροῦμεν.

Ὀλίγον τι πρὶν ἀνατεῖλῃ ἡ Κυριακὴ ἡμέρα ἀναστάντες ἀμφοτέρω ἡρχίσαν νὰ ψάλλουν· ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου τῆς ἐλευσούσης τὴν τοῦ ὀρθρου ἀκολουθίαν. Φθάνοντος δὲ τοῦ ὑποτακτικοῦ εἰς τὸν παλαιὸν ὕμνον «Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ...» ὕμνον ὃν κατ' ἀρχὰς τοῦ ὄγ-

¹² Πρὸβλ. Νέον ἐκλόγιον ὡς καὶ νέον Μαρτυρολόγιον Κ. Δουζάκη σελ. 223. Ἐκδ. Ἀθῆν. 1856.

δ' οὗ αἰῶνος ἐποίησαν ὁ τότε ἀρχιεπίσκοπος ὁ ἡμετέρος (13) Κοσμάς (13) ἐν τῷ μεταξὺ φέρει ἑνστάσιν ἰδὲ ἐν σχήματι εἰσέτι Μοναχοῦ Ἀρχάγγελος καὶ κήμων ἄλλην ἀρχὴν ἤρξατο βοᾶν «Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν Σε τῇ Θεοτόκῳ τὴν ἀειπαύστου καὶ παναμώμητον καὶ παναγίαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». Καὶ ἐπισυνάπτει τὸν γνωστὸν ὕμνον «Τὴν τιμιωτέραν...» κτλ. μέχρι τέλους «Σὲ μεγαλύνωμεν».[†]

Ὅθεν ἐπὶ τούτοις εὐχαριστηθεὶς ὁ ὑποτακτικὸς παρακαλεῖ ἐνθέρμως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀκολουθίας τὸν μὴ γνωρισθέντα εἰσέτι ὑπ' αὐτοῦ Ἀρχάγγελον ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν εὐαρεστηθῇ καὶ γράψῃ τὸν ὕμνον τοῦτον, ἀφ' ἑτέρου δὲ αὐτὸς μάθῃ καὶ ψάλλῃ αὐτόν, ἐγκωμιάζων οὕτω τὴν Κυρίαν Θεοτόκον. Κελεύσαντος δὲ τοῦ Ἀρχαγγέλου ἵνα προσκομίσῃται αὐτῷ χάριτην καὶ γραφίδα ὅπως ἐκκληρώσῃ τὸ ποθοῦμενον οὐκ ἠδυνήθη εὐρεῖν ὁ ὑποτακτικὸς ὅστις μετὰ πονηρίας ἠρξάμενος νὰ εὕρῃ περιφερόμενος ἐντὸς τοῦ Κελλίου του καὶ ἀνιχνεύων τῇδε κάκεισε. Βλέποντος δὲ τὸν ζήλον τοῦ ὑποτακτικοῦ καὶ κελεύσαντος πάλιν ὅπως ἐν ἀνάγκῃ προσκομίσῃται αὐτῷ πλάκαν ἐξ ἐκείνων αἵτινες ὑπῆρχον ἐξωθεν ἐν τῇ αὐτῇ ἔφερε τῷ Ἀρχαγγέλῳ τοιαύτην αὐτορραφίαν. Πάραυτα λοιπὸν ὁ εἰσέτι ἄγνωστος τῷ Μοναχῷ Ἀρχάγγελος ἤρξατο γράφειν ἐν τῇ πλακῇ μὲ τὸν ἑαυτοῦ δάκτυλον καὶ μελωδῶν συνάμα. Ὁ δὲ δάκτυλος αὐτοῦ τοσοῦτον ἐβυθίζετο βαθέως ὥστε ἐφαίνετο ὡς ἂν αὐτὰς τὸ χάραγμα, καὶ τόσον ἐκόλως ἐχαράχθησαν τὰ γράμματα ἐπὶ τῆς σκληρᾶς πλακῆς ὡς ἂν νὰ ἦτο ἐπίπεδον ἐκ τσιμέντου ἄρι στρωθὲν ὅπως ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς τὸ πάλαι ἔωρα τὰς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γραφείσας μὲ τὸν ἑαυτοῦ δάκτυλον καὶ δοθείσας τῷ Μωυσῇ δέκα ἐντολὰς ἐν ταῖς δυοῖς πλαξὶ ταῖς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλλασσομένας εἰς ἐκπλήξιν πάντων.

Ἀποτελειώσαντος δὲ τοῦ Ἀρχαγγέλου καὶ παραγγείλαν-

(13) Ἐποχὴ καθ' ἣν ἀνεδείχθησαν πλεῖστοι ὅσοι τοιοῦτοι μέχρι τοῦ Θ' αἰῶνος Ἀμασκηνοὶ κτλ.

(14) Πρὸβλ. Πατρολογία μακαρίτου Α. Κυριακοῦ σελ. 248 καὶ ἐπ. ὁρθόδοξος ὕμνωδός Γεωργ. Μακρυαίου.

† Βλέπε ἐρμηνείαν ὕμνου τούτου ὑπὸ Νικηφόρου Καλλιέστου τοῦ Ξανθοπούλου ἐκ χειρογράφου τοῦ 15 αἰῶνος καὶ ἐκδοθείς ἄρτι ὑπὸ αἰδ' Κ. Ζεφροῦ Πρωτοπρεσβυτέρου.

προσέλθῃ ἐν τῇ κοινῇ τραπέζῃ ὁπόταν ἡρνήθῃ αὐτῷ ὁ δοχεῖ-
αρος νὰ παρᾶσῃ αὐτῷ γεῦμα ἰδιαιτέρως. Ὅμως τυφλωθεὶς
διὰ τὴν ἀσέβειαν ταύτην καὶ ἀπολέσας τὰς φρένας κατήξ-
ώθη ἐν τέλει συγχωρήσεως παρ' Αὐτῆς διὰ προηγουμένης
τῶν ἀδελφῶν κοινῆς παρακλήσεως. Ἀλλ' ἡ πλήξασα δεξιὰ
χειρ αὐτοῦ ἔμεινε μετὰ θάνατον ἀδιάλυτος ὡς νῦν ὁρᾶται
ἐναντι τῆς οἰκόνος εὐρισκομένης προξενούσα τοῖς ὁρωμένοις
ἐκπλήξιν ὡς ἡ Θεοτόκος αὐτῷ προανήγγειλε.

Ἀλλῇ ἐν τῇ αὐτῇ Μονῇ ὠνομάσθη **Ἑλαιοθύτης**
διὰ τὸ θαῦμα ὅπερ ἐτέλεσεν τῶν πατέρων εὐρισκομένων εἰς
μεγάλῃν ἔλκειν ἐλαίου ἀνέβλυσε πύθος τις μέγας ἐν τῇ ἀ-
ποθήκῃ τῆς Μονῆς. Καὶ ἄλλη **Ἀντιφωνήτρια** ἄνω τῶν Πυ-
λῶν ὑπάρχουσα διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐκώλυσε τὴν Θυγατέρα
τοῦ Μ. Θεοδοσίου ὀνομαζομένην Πλακί διὰ τὴν ζήτουσαν νὰ
εἰσέλθῃ ἐντὸς τοῦ Ναοῦ.

Πρὸς τοῦτοις αἰεὶς τὴν Μονὴν Χελανδαρίου ὑπάρ-
χουσαι, αὐματοουργικαὶ εἰκόνες τῆς Θεοτόκου¹⁰ **Γαλακτοτρο-**
φούσα, **Τριχερούσα**, **Ἀκάθιστος** καὶ **Παπαδικὴ** Σεβαστὴ
Ποσκαγία, **Κουκουζέλισσα** καὶ **Οἰκονόμος**. Ἐξωγραφισμένη
εἰς τὰ δεξιὰ ἔχουσα τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον καὶ ἀριστερὰ
τὸν Ἅγιον Μιχαὴλ. Συνάδων ἐν τῇ Μονῇ Λαύρας ὑπάρ-
χουσαι. **Γερόντισσα** ἐν τῇ Μονῇ Παντοκράτορος. Ἐπα-
κούουσα καὶ Ἀκάθιστος ἐν τῇ Μ. Ζωγράφου. **Γοργοῦπή-**
κος ἐν τῇ Μ. Δοχειαρίου **Γλυκοεἰλούσα** ἐν τῇ Μ. Φι-
λοθέου. **Ὁδηγήτρια** ἐν τῇ Μ. Ξενοφώντος... ἐν τῇ Μονῇ
Γρηγορίου¹¹ καὶ **Ἀντιφωνήτρια** ἐν τῇ Μ. Κωνσταντίνου.
Ὡς καὶ εἰκόνες Ἀγίων θαυματουργῶν Ἀγ. Νικολάου Ἀγ.
Γεωργίου, Ἀγ. Παντελεήμονος, Ἀγίων Ἀναργύρων, Ἀγ.
Στεφάνου κτλ. περὶ τῶν ὁποίων λεπτομερείας ποιήσωμεν
εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν.

(9) Περὶ. Προσκνητάριον Ἀγ. Ὁρους Γερασίου Ψάλλη Ναξίου ἐκδ.
ὑπὸ Κοσμ. Μοναχοῦ 1222.

(10) Περὶ. σύγγραμμα περὶ τῆς Θεοτόκου ἀειπαρθενίας καὶ τιμῆς αὐτῆς,
ἔργον ἀρτι ἐκδοθὲν ὑπὸ αἰδ. Κ. Π. Ρωμανοῦ ἐπιγραφόμενον «Ὁ ὁρθόδο-
ξος ἀπέναντι τοῦ διαμαρτυρομένου» 1924 σελ. 46.

11 Ὁρα βιβλίον «Αἱ μεταρρυθμίσεις ἐν Ἀγ. Ὁρει καὶ Συμβολὴ εἰς τὴν ἱ-
στορίαν τῆς Μονῆς Γρηγορίου ὑπὸ Ὁσιολ. Κορύλλα Εὐλογίου Μοναχοῦ καὶ
Καθηγητοῦ. Ἐφημ. Ἐμπρὸς ἀπὸ 1ης Ἰουλίου—10ης. Περιοδ. Γρηγορ. Πα-
λαμὰ ἔτος 22—23 τοῦ ἰδίου ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ 1923. Ἡ Ἀρχαιότης τῶν
χρυσοβούλων καὶ αἱ σφραγίδες τῶν τίτλων ἐν Ἀγ. Ὁρει.

φητικὸς λόγους τῆς Παρθένου «**Ἴδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν
μακαριοῦσάί με πᾶσαι αἱ γενεαί**». πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προ-
τρέπει καὶ ὁ ἐξηφανισθεὶς νῦν Γαβριὴλ τῷ Μοναχῷ λέγων
αὐτῷ ἵνα ψάλλῃτε οὕτω ὅλοι οἱ ὁρθόδοξοι χριστιανοὶ τὸν
ὕμνον τοῦτον πρὸς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον ὡς τὴν μόνην ἀρ-
μόζουσαν τοιοῦτον ἐγκώμιον.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐπιστρέψαντος τοῦ προηθέντος σεβα-
σμίου Γέροντος ἐκ τῆς ἀγρυπνίας καὶ εἰσελθόντος εἰς τὸ
Κελλίον ἀκούει τὸν ὑποτακτικὸν τοῦ ψάλλοντα μετὰ σπου-
δῆς τὸν νέον τοῦτον ὕμνον ὅνπερ ὁ Ἄγγελος αὐτῷ τερα-
στίως ὑπέδειξεν. Ἰδὼν μάλιστα καὶ τὴν τὰ ἀγγελολογάρικα
γράμματα ἔχουσαν πλάκα ἐκστατικὸς γενόμενος διὰ τὸ τοιοῦ-
τον θέαμα αὐτοστιγμὴ μετὰ τοῦ ὑποτακτικοῦ φέρουσι ταύτην
μετὰ φόβου καὶ ἐκπλήξεως εἰς τὸ Πρωτάτον ἐν ᾧ ἐκθέτουσι
λεπτομερῶς πάντα τὰ γινόμενα κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐσπέραν
τῷ τε Πρώτῳ τοῦ Ἀγ. Ὁρους ὡς καὶ τοῖς τῆς Κοινῆς Συνά-
ψεως λοιποῖς Γέροισι. Πάραυτα δὲ οὗτοι ἅπαντες δαξάσαν-
τες τὸν Θεὸν ἀφ' ἐνὸς ἐν μεταφέρουσι μετὰ μελωδιῶν, Αἴ-
νων καὶ θυμιαμάτων ἐκ τοῦ μνημονευθέντος Κελλίου τὴν
εἰκόνα¹² τῆς Θεοτόκου ἐμπροσθεν τῆς ὁποίας ἐξεφωνήθη ὁ Ἀρ-
χαγγελικὸς οὗτος ὕμνος εἰς τὸ Πρωτάτον ἐνθα ἐνθρονίζου-
νταύτην εἰς τὸ ὀπισθεν τῆς Ἀγίας Τραπέζης καὶ ἐντὸς τοῦ ἁ-
γίου Βήματος ἱεροῦ συνθρόνου ὅπου ὁρᾶται μέχρι σήμερον,
θεωρουμένη ὡς κοινὴ ἐφέστιος παντὸς τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἀ-
θῶ, ὡς πράγματι θαυματουργὸς εἰκὼν ὑπάρχουσα. Δι' ὃ πέ-
ριξ κυκλοῦσι ταύτην αἱ εἰκοσι σφραγίδες τῶν εἰκοσι Ἱερῶν
Μονῶν ἐκάστη παριστῶσα ἐν μικρογραφίᾳ μνήμην Δεσποτι-
κῆς, Θεομητιρικῆς ἢ Ἀγίων Μαρτύρων ἢ Ὁσίων ἀναλόγως
τοῦ εἰς ἀνὰ ἐκάστην Μονὴν τιμωμένου κοθολικοῦ Ναοῦ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων μιμούμενοι καὶ ἡμεῖς τὸν Ἀρχάγ-
γελον Γαβριὴλ ὅστις ὡς ἴδωμεν ἐστάθη ἀπ' ἀρχῆς ὁ ἔνθεος
ὑμνολόγος τροφεὺς διακονιτῆς καὶ χαροποιὸς τῆς Παρθένου
Εὐαγγελιστῆς ἕως τέλους, ἀποκαλύψαντα τὸν Θεομητορικὸν

(12) Ματθ. Α § 23 ('Ἡσ. ζ' 114).

(19) Περὶ. Σύγγραμμα Τιμοθέου Ἀναστασίου Μητροπολ. νῦν Καληβρύτου
καὶ Αἰγινελίας—Κυριακὸν καλούμενον τόμο Α'

(20) Περὶ. Ἰστ. ἐν ἐνέφ. μαρτολογίᾳ. Ἀθῆναι 1856 σελ. 291—296. ὅρα εἰς
Συναξαριστὴν καὶ αἱ λιθογραφίαν αὐτῆς μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ εἰς ἀνωτέρω
ἐπισκίασιν ἐπὶ τοῦ Ἀθῶ Κων/πολεις 1861 σελ. 1—6

ὑμνον τῷ ἄσκητῇ τε καὶ ἡμῖν, ἀποκαλυφθῶμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτῆς. Ποιήσωμεν τὴν καρδίαν ἡμῶν ἀγρόν πρῶτον καλῶς καλλιεργηθέντα διὰ τῆς μελέτης τῶν Ἀγίων Γραφῶν, τῶν Ἱερῶν συγγραμμάτων καὶ λοιπῶν τοιούτων καὶ τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἀρχαγγελικοῦ δακτύλου ἐνισχυόμενοι χαράζωμεν εἰς τὸν ἀγρόν τοῦτον ὡς εἰς πηλὸν βαθέως ἐγκώμια καὶ μετὰ τῆς ἐκκλησίας βοήσωμεν: **Χαῖρε Ἅγιον Ὄρος** καὶ θεοβά-
διστον²¹ χαῖρε ἐμθυγε θάτε καὶ ἀκατάωλεκτε χαῖρε ἀχεί-
μαστε λιμὴν, κήσμου γέφυρα ἢ μετὰγούσα θνητοὺς πρὸς τὴν αἰώνιον ζώην²² χαῖρε ἀκήρατε **Κόρη** ἢ ἀπειράνδρως τεκοῦσα τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Παρακλητικὴ Πλ. Α' Ἦχου τρίτον Κάθισμα Κυριακῆς Ὁρθρου.

21 Περὶ τοῦ ἁγίου ὄρους 2 ἔκδοσις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ γ. Γ. Σωτηρίου-Καθη-
γητοῦ τοῦ Πανεπ. καὶ τῆς ἀρχ. Βυζαν. τέχνης ὡς καὶ βιβλ. οὐκ αὐτοῦ αὐ-
τοῦ εἰκόνων Ἀγ. Ὄρους ἀπὸ ἐκδοθησέμενον.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΑΡΧΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΥΜΝΩΝ

Ἡ μήτηρ ἡμῶν ἐκκλησία ἀνέκαθεν κατὰ κτιστοὺς πρὸς χο-
στοῦ ὡς διλαμβάνεται ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ὡς καὶ εὐθὺς
κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσίου καὶ μετὰ Χριστόν, παρέλαβεν
τέσσαρας Ἀρχαγγελικοὺς Ὑμνοὺς.

Ἐκ τούτων οἱ μὲν τρεῖς πρῶτοι ἀπονέμονται εἰς τὸν ἐν
Τριάδι ἕνα Θεόν, (τὸν Πατέρα, Λόγον καὶ Ἅγιον Πνεῦμα),
ὁ δὲ τελευταῖος εἰς τὴν πανέντιμον καὶ παναπόμνητον τοῦ Θεοῦ
μητέρα ἡμῶν καὶ τὸ ἅσμα τῶν ἁγίων Μήτηρ τοῦ Υἱοῦ καὶ
Λόγου τοῦ Θεοῦ προσαγορεύεται; θυγάτηρ τοῦ Βασιλέως τῶν
ὅλων Θεοῦ ὀνομάζεται, Νύμφη τοῦ Παντῆτος Πνεύματος;
τιλοφορεῖται, ἐκλελεγμένη καλεῖται, προφορισμένη πρὸ κατα-
βολῆς κόσμου νὰ γεννήσῃ τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Προαναρ-
χου Πατρός, ἢ ὑπ' αὐτοῦ Περιστορῶν Καθαροτάτη ὄντα-
σθεῖσα, ἑλεκτή, Πλησίον κτλ. ²² Ὁλη καὶ ἡ πλησίον
μου καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριῶν τῶν ἐν τῇ Ἀγ. Τριάδι ἀναφερο-
μένων ὁ εἰς ἐλήφθη ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐκκλησίας ἐκ τοῦ χωρίου
ἐκείνου²³ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης; ἔνθα ὑπὸ τοῦ Προφήτου γίνε-
ται ἐξιστόρησις τίνι τρόπῳ εἶδεν ἐν ὀπτασίᾳ τὰ χειροῦ καὶ
Σεραφεῖμ κύκλῳ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἑστῶτα καὶ φόβῳ κα-
λύπτοντα ταῖς στέρουζιν αὐτῶν τὰ ἑσπῶν πρόσφατα ἐπιπροσθεν
τοῦ θρόνου τῆς Μεγαλειότητος; βυῶνια καὶ λέγοντα Ἅγιος,
Ἅγιος, Ἅγιος Ἐκύριος Σαββῶθ πλήρης ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου. Εἰς τοῦτον τὸν ἐπαινον ὕμνον καὶ
ἡ στρατευομένη τοῦ χριστοῦ ἐκκλησία ἐπισυνάπτεται τὸν Νικη-
τήριον παιάνα ἀναμέλονται ὑπὸ τῶν παίδων τῶν Ἑβραίων
ὑποδεχόμενων μετὰ Βαΐων καὶ κλαῖων τὸν Ἰησοῦν Χριστόν
ὅτε εἰσηρχετο θριαμβευτικῶς πρὸς τοῦ πάθους εἰς τὴν Ἱερου-
σαλήμ, ἔνθα ἄπιντες στρωλύνοντες τὰ ἑσπῶν ἐνδύματα κατὰ
τὴν ὁδὸν ἀκρας τιμῆς καὶ σεβασιοῦ ἐνεσεν ἔλεος μετ' αὐ-
τῶν εἰσέτι τῶν νηπίων καὶ θιλαζόντων. ²⁴ Ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς
ὕδασι τοῖς 25. Ἐδολογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι ἑ-
αίου. ²⁵ Ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς ὕδασι τοῖς 26 ὅστις ἐξελήφθη τὸ
ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Προφήτου ἐν στόματι τοῦ καπνίου καὶ θη-
λαζόντων κατηστῆσε αἶνον. ²⁶ Ἐβραϊσθὲν δὲ ὑπὸ τοῦ Κυ-

22 (Ἄσμα τῶν ἁγίων Κυρ. Α' 7)

23 (Hosai Z' 3)

ρίου εἰπόντος «Οὐ μὴ τε ἔζητε ἐπ' ἄρτι ἕως ἄν εἴπητε, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος.»

Ὁ δὲ δευτερός ἐγένετο γνωστός ἡμῖν εὐθύς ὅτε ἐγεννήατο κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐν τῇ Φάτινῃ τῶν ἀλόγων ζώων ὁ Χριστός, Κύριος, ὁ Βασιλεὺς τῶν ἐπουρανίων, ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, ἐκ τῶν πανάγων σπλάγχνων τῆς παυμνήτου αὐτοῦ μητρός. Ὅντως λοιπὸν ἀπὸ τότε διελάγησαν τὰ διεστῶτα, συμφιλιωθέντα τὰ ἐν οὐρανοῖς μετὰ τῶν ἐπιγείων, ἀποσχισθὲν τὸ χειρόγραφον τῆς ἁμαρτίας τῶν ἀγγέλων²⁷ ἀναβαινόντων καὶ καταβαινόντων μαρτ ρούντων ὕμνολογούντων καὶ λεγόντων «**Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία**»²⁸.

Πάντες βεβαίως οἶε ἐγγράμματοι καὶ ἄπλοῖ γνωρίζομεν ὅτι ὁ ὕμνος οὗτος εἶνε Ἀγγελικὸς ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ πλήθους οὐρανίων ταγμάτων²⁹ ἅτινα ἔχαιρον ψάλλοντα αὐτὸν καθότι σπέρμα γυναικὸς ἔμελλε νὰ συντρίψῃ τὴν πύργον αὐτοῦ ὄψεως ἐκείνου, ὅστις ὑπῆρξεν αἰτία τῆς πτώσεως τῶν πρωτοπλάστων Ἀδὰμ καὶ Εὕας,³⁰ ἐκείνων, οἵτινες ἔμελλον πάλιν νὰ γίνωσιν οἰκήτορες τοῦ εὐδαίμονος ἐκείνου παραδείσου περὶ τοῦ ὁποῦν Ἀδὰμ ἐθλίβετο καθήμενος ἔναντι αὐτοῦ καὶ πλήρης δοκρῶν ἐβόα :

«**Θεοὶ οἶον τόπον ἀπώλεσι, ἐγὼ ὁ τάλας !**»³¹

Ὁ τρίτος ὁμοῦς ὕμνος «Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός»³² κλπ. ἐγένετο γνωστός ἡμῖν περὶ τὸ 447ον μ. χ. κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ Β' (407-450) τοῦ ἐπικληθέντος Μικροῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Πουλχερίας, Πατριαρχοῦντος τότε τοῦ διακεκριμένου Προκλου³³ τοῦ ὁποῦν διδάσκαλος ἐρημίτισεν ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀκριβῶς, ὅτε ἐταράττετο ἡ

25) Μάρκ. ια' § 9 (Ματθ. κα' § 9) Λουκ. ιθ' § 38 (Ἰωάν. ιβ' § 13)

26) Ματθ. ια' § 16

27) Ματθ. ΚΓ' 39 (Ἰωάν. ΙΒ' § 13)

28) Λουκ. Κεφ. Β' 13, 14.

29) Τὰ τάγματα τῶν Ἀγγέλων κατὰ τὸν Διονύσιον Ἀριοπαλίτην εἰσὶν ἑννέα : Ἀρχάγγελοι, Ἄγγελοι, ἑξουσαί, θρόνοι, ἀρχαὶ κυριότητες, δυνάμεις, Χερουβίμ, καὶ Σεραφείμ.

30) Γεν. Κεφ. Γ' § 15

31) Τριῶδιον.

32) Πρβλ. Συνοπτικὴ ἐξήγησις περὶ ἐκκλησ. τελ. τοῦ ἀρχ. Θεοκλήτου Τριανταφυλλίδου ἐκδ. Ἀθ. 1873 σελ. 86.

33) πρβλ. πατρολ. Δ. Κιριακοῦ σελ. 208.

34) πρβλ. Ἐκκλησ. Ἰστ. Φ. Βασιλείου ἀρχιμ. Τόμ. α' σελ. 231—249 νῦν Μητροπολίτου Διδυμοτείχου καὶ Συμβολ. Ἰωάν. Μεσολογγ. τόμ. Β' Τεύχος α. σελ. 219 καὶ ἐπέκ.

Χαίροις ἡ προστάτις τῶν Καρῶν καὶ τῶν ἐν τῷ ᾄδαινένοικούντων ἡ βοηθός, ἡ ὑπὸ ἀγγέλου τῶν ὕμνων δεξαμένη, ἡμῶν δὲ ἡ προστάτις καὶ ὁδηγήτρια. Χαίροις τοῦ Πρωτάτου Θεῆς Μονῆ, ἡ τῆς Βασιλίδος τὴν Εἰκόνα ὡς θεοσαυρόν, ἐνδοθεν πλουτοῦσα, τὴν ἐφερον τοῦ Ἄθω τὴν Ἀγγελῶν ὕμνον.

Χαίροις ἡ τοῦ Ἄθω θεῖος φρονός, πρόμαχος καὶ φύλαξ καὶ ἀντιληγὴς κραταῖα. χαῖρε τοῦ σοῦ κλήρου ἡ πρίτανις καὶ σκέψις θεαγαρίτω.

Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, ἡ ὑπὸ Ἀγγέλου δεξαμένη σὺ εἰ Ἄγνη καὶ ἡμῶν προστάτις ἐνθάδε τῶν οἰκούντων, καὶ προσκαλουμένων κόρη πανόρμου.

ΕΥΚΤΙΚΟΝ—Δέξαι μου τὴν δέσιν, Μαρίμ, καὶ τοὺς δακρυόρους σισναγμούς μου, Μητέρα ἀγνή καὶ ἐκ τῶν παγίδων ἐχτροῦ με σῶσον Κύρη, ἐν σοὶ γὰρ τὴν ἐλπίδα τίθημι Δέσποινα,

Ἀντίτυπον εἰκόνας τῆς ὁποίας ἐμπροσθεν ἐξεφωνήθη ὁ ἀρχαγγελικὸς ὕμνος «Ἄξιον ἐστίν.»

Ἐκκλησία ὑπὸ μυρίων τόσων αἰρέσεων καὶ ἑτεροδοξασιδῶν τοῦ Νεστορίου³⁴ ἀρχηγοῦ τότε ὄντος τῶν Θεοπασχη τῶν οἵτινες ἐπρόσθετον εἰς τὸν τρισάγιον ὕμνον «ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς» τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἐξ Ἀντιοχείας Πέτρου τοῦ γναφῶς, ἀρχηγοῦ τῶν μονοφυσιτῶν μετὰ τοῦ συμπολίτου του Τιμοθέου τοῦ Αἰλούρου.

Ὅθεν συμφώνως μὲ τὰς βουλὰς τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ ἐφανερώθη ὀριστικῶς τὸ ἐσφαλμένον αὐτῶν κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον: Σεισμοῦ φοβεροῦ γενομένου τότε ἐν Κ)πόλει οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἐντρομοὶ καταστάντες καὶ πρὸς ἐξίλωσιν τοῦ Θεοῦ ἀπεφάσισαν νὰ πειρήσωσι λιτανεῖαν εἰς τὴν πεδιάδα Ψωμιαθιδῶν ὅπου πλησίον νῦν εὐρίσκεται τὸ καλοῦ· μενον Κοτζᾶ Αχμετ πασᾶ Τζαμὶ καὶ πρότερον Μονὴ οὔσα τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου ἐν τῇ Κρίσει.

Ἐχόντες λοιπὸν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πατριάρχην μεθ' ὅλου τοῦ κλήρου καὶ τὸν Βασιλέα μεθ' ὅλων τῶν Λογάδων καὶ λοιπῶν καὶ βαδίζοντες ἐψάλλον παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν μὲ ἱκετηρίου· φθᾶς, ὕμνους καὶ δεήσεις, ὅπως γείνη ἴλεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ ἀπαλλοτρίωσιν τὴν πόλιν ἐκ τοῦ καταστρεπτικοῦ τούτου ὀλεθρίου σεισμοῦ. Ὅποτε αἰφνηδινῶς ἰσχυρίζεται ἐνῶπιον ὅλων, παιδίον ἐν τῷ ἄερι· πάντες λοιπὸν παρεκάλουν τὴν θεῖαν βοήθειαν καὶ βλέποντες τὸ τεράστιον καὶ παράδοξον τοῦτο, μετὰ φόβου καὶ ἐκπλήξεως ἔκραζον ἐπὶ ὥρας τὸ «Κύριε ἐλέησον»! Αἰφνης πάλιν καταβιβασθὲν τὸ παιδίον ὑπὸ Νεφέλης ἤρξατο νὰ φανερώσῃ εἰς ὅλους μετὰ μεγάλης φωνῆς λέγον, ὅτι ὅλοι οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων ἀναφέρουσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν τρισάγιον ὕμνον «**Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος Ἰσχυρός, ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς**»³⁵ ἄνευ τῆς προσθήκης: «ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς.» Διὰ ταῦτα ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου (Τακρίριον, = ὀρισμὸς βασιλικοῦ ἐγγράφου, διαλαμβάνων ἵνα ψάλληται τὸ τρισάγιον τοιουτοτρόπως: εἰς πάσας τὰς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. Ἀπὸ τότε δὲ εἰσῆχθη εἰς τὰς Λειτουργίας Ἀγ. Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου,³⁶ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ Ἰωάννου

³⁵ ὅρα μηνιαῖον 20 Νοεμβ. ἡνιοχικὸς ὄρος ἐκ τοῦ λατινικοῦ.

(³⁶) Βλέπε ἐκδόσεις αὐτῆς ὑπὸ Μουρελίου Γουλιέλμου. Ἀχιεπ. Ζακύνθου Διονυσίου Λάττα Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας· Ἀμβροσίου. Διμασκηνοῦ, Κ. Σούτσου, ἐκδόσεις Ἱεροσολύμων καὶ ἡμῶν, πρβλ. καὶ διατριβὴν περὶ αὐτῆς ὑπὸ Χρυσ. Παπαδοπούλου ἀρχιμ. Σχολάρχου τῆς Θεολ. Σχ. Σταυροῦ Ἱερουσαλὴμ 1901 Ἀρχιεπ. νῦν Ἀθηνῶν.

τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐτι δὲ καὶ εἰς ἀπάσας τὰς προσευχὰς καὶ Ἱερὰς ἀκολουθίας.

Τέλος δὲ ὁ τέταρτος καὶ τελευταῖος περὶ οὗ ὁλόγος ὕμνος καὶ περὶ τοῦ ὁποιοῦνάνωτέρω ἐλαλήσαμεν εἰσῆχθη εἰς τὰς προμνησθείσας Ἱερὰς Λειτουργίας πρεπόντως, ἐκνύων τὸ πρῶτον τῆς ἀειπαρθένου τὴν ὁποίαν οἱ ἐν οὐρανῷ ἄγγελοι καὶ κατὰ συνέπειαν ἡμεῖς οἱ θνητοὶ ἄνθρωποι τιμῶμεν καὶ μακαρίζομεν τὴν Θεοτόκον ὄντως· καθότι αὕτη πάντοτε μακαρίζεται καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἁγίων καθαρωτέρα οὔσα μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν γενομένη. Εἶνε αὕτη τιμιωτέρα ἀπὸ τὰς ἀγγελικὰς τάξεις τῶν χειρουβείμ καὶ ἔτι περισσότερον ἑνδοξος τῶν οὐρανίων ταγμάτων τῶν Σεραφεὶμ ἀσυγκρίτως.

Σένα δὲ ὡς ἄσπις κόρη ἦτις ἐγέννησας ἀδιαφθόρως καὶ ἄνευ σποράς ὑπερφυσικῶς τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος ἦτοι τὸν Λόγον μείνασα πάλιν παρθένος ὑπὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν μὴ δυναμένης τῆς γλώσσης ἡμῶν νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ θαῦμα, σένα θὰ σε μεγαλύνωμεν καὶ τώρα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ ὥς καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα θὰ σε τιμῶμεν καὶ δοξάζωμεν. Ἀμήν.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ
ΨΑΛΛΟΜΕΝΗ ΤΗ 11ῃ ΙΟΥΝΙΟΥ

Μηνὶ Ἰουνίῳ ια'.

Ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ τῇ: Θεοτόκου.

Προσόμοια δ'. ἤχος δ'. Ἐδωκας σημείωσιν.

Δεῦτε νῦν φιλέηροτοι, τῶν Μοναστῶν ἄγιοι: σύλλογοι: δεῦτε ἄσματος μελωμεν, οἷς ἡμᾶς: Ἀρχάγγελος, ἐδίδας μέλπειν τῇ ἁγνῇ Παρθένῳ, δεῦτε συμπύλλωμεν ῥεῦμα: αὐτῆς τὰ θεία μεγαλουργήματα, καὶ πόθῳ μακαρίσωμεν, τὴν ὄντως ἀμακάριστον, ἐν Ναφ αὐτῆς σήμερον τοῦ Πρωτάτου γηθόμενοι.

Ἦν, δὲν Ἀρχάγγελος, ὁ Γαβριὴλ ὡς Προοίμιον, τοῦ Κοσμοῦ μόλῃ: ἦτο, κοροῦντες θεόρρητος, σήμερον εὐήχως, ὑμνήσωμεν πόθῳ, καὶ εὐλαβεῖς προσεχῶς αὐτῆς: τὸ μέγα τοῦτο θαυμάσιον, ὁ σήμερον ἐτέλεσεν ἐν τῷ Κελίῳ τοῦ ἁγίου, Μοναχῶ ὑπὸ τῷ γάγῳ, ὕμνον ξένον ἐμύησε.

Νῦν σὲ μακαρίζομεν ἀμακάριστε Δέσποινα, καὶ πιστῶς προσκυνούμεν σοι, Εὐχαρίστησον τὴν πέντην, Φιλάνθρωπον Ὅρου, πρὸς ἡν μορφῇ ξένη, ὁ Γαβριὴλ ἐξ οὐρανοῦ, ἄνω ἐπέστη καὶ ἐμελώδησε, τὸ Ἄξιόν ἐστιν ὑμνεῖν καὶ μακαρίζειν σε Ἀχραντε, μεθ' οὗ πάντες: ὑμνοῦμέν σε, τὴν μητέρα τοῦ Κτίσαντος.

Δόξα καὶ νῦν ἤχος α'.

Εὐφράνθητε σήμερον, πληθὺ τοῦ Ὅρου: Μοναστῶν καὶ μυιάδων, καὶ σιωπήσατε ἀγαλλόμενοι. Εὐχαριστήρια τῇ Παρθένῳ προσάδοντες, Ἰδοὺ γὰρ τῇ προμηθείᾳ αὐτῆς: δι' Ἀγγέλου παρουσίας τὸν Ἀγγελικὸν ἡμῖν ὕμνον ἐμυσταγωγῆσεν. Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν καὶ γεναίρειν αὐτῇ: ὡς Μητέρα ὑπάρχουσαν, τοῦ Ποιητοῦ τῶν ἀπάντων Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τὴν ἀνωτέραν τῶν Χερουβὶν, καὶ Σεραφὶν Ἀνωτέρον ἄσπεκτον ὑπάρχουσαν καὶ σώζουσαν ἐκ κινδύνων τὰ ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τὸν στίχ. ἤχος β'. οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ.

Ἄξιον ἀληθῶς ὑπάρχεις Θεοτόκε, εἰ Σὲ μακαρίζουν τὴν τοῦ Θεοῦ Μητέρα, σώζουσιν τοὺς τιμῶντάς σε.

Στίχ. Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου, ἐν πάσει γενεᾷ καὶ γενεᾷ.

Εὐκλὼν πανευκλή, ἔφερε τῆς τοῦ Πρωτάτου, Μητρὸς τοῦ Θεοῦ λόγου, σκέποις ἡμᾶς φρουροῦσα, ἀπὸ ταντοῦν θλίψεων.

Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύουσιν οἱ πλοῦσοι τοῦ λαοῦ.

Ἀγγέλος Γαβριὴλ, ἐξ οὐρανοῦ φοιτήσας, πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνης, ὕμνον τὸν τῶν Ἀγγέλων, Ἀγνή Ἀγνή Σοὶ ἐμελούργησε.

Δόξα καὶ νῦν ὁμοιον.

Ἐλτί: Χριστιανῶν, Παναγί: Παρθένε, χάριτι σῆς: Εἰκόνας, ἀπὸ Πανοικίας βλίσβη: σοὺς δούλους διαφύλαττε.

ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΛῷ ΕΣΠΕΡΙΝῷ ΣΤΙΧΟΛΟΓΟΥΜΕΝ
ΤΟ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΑΝΗΡ.

Εἰς δὲ τὸ, **Κύριε ἀνεκράξαι**, Ἰστώμεν στίχ. ἡ. καὶ ψάλλομεν στίχ. προσόμοια, ἤχος α'. Ὡς τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ὡς τοῦ παραδόξου θαύματος! ὁ Θεὸς ὁ ἐκ σοῦ, σαρκοθεῖς ἡδὸ κησε τὸν ὕμνον σου νῦν Ἀγνή προοιμιάσασθαι Ἀδύτῳ τὸν Γαβριὴλ: πρὸς Μοναχὸν ἐν ὁμοίῳ τῷ σχήματι, ἀπέστειλεν ὕμνον σοῦ, ἐκδιδάξαι, ὁ: πρὶν ἀνεβῶ σοι. Κεχαριτωμένη χεῖρε, μετὰ σοῦ ὁ Κύριος, ὁ παρέχων τῷ Κόσμῳ, διὰ σοῦ τὸ μέγα ἔλεος.

Βαβαὶ τῶν σῶν θαυμασίων Ἀγνή! τοῦ Ὑψίστου Μήτρο, ἀνεδείχθης Δέσποινα: καὶ ἡδὴ ἐξ οὗ νοῦ τῇ προμηθείᾳ σου, ἐστάλη ξένη μορφῇ, ὕμνον τὸν σὸν τοῦ διδίδαι Πανάμωμε. Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ, τελεωτέρως: ὡς πρὶν ἀνεβῶ σοι. Κεχαριτωμένη χεῖρε, μετὰ σοῦ ὁ Κύριος, ὁ παρέχων τῷ Κόσμῳ, διὰ σοῦ τὸ μέγα ἔλεος.

Τὴν σὴν δοξάζομεν πρόνοιαν Θεομήτορ κόρη, ἡμᾶς γὰρ ἐδίδασκες, προσόμοια θαυμαστά, ὡς ἀληθῶς ὕμνον σοῦ, τοῦ θείου νῦν Γαβριὴλ, τῇ παρουσίᾳ τῇ ξένη πανάμωμε, προσπίπτοντες οὖν πιστῶς, σοὶ ἐκβοῶμεν. σὺν τούτῳ κραυγάζοντες. Κεχαριτωμένη χεῖρε, μετὰ σοῦ ὁ Κύριος, ὁ παρέχων τῷ Κόσμῳ, διὰ σοῦ τὸ μέγα ἔλεος.

Ὡς τοῦ παραδόξου θαύματος! Γαβριὴλ ὁ λαμπρὸς, μοναχοῦ ἐν σχήματι, ὡρίθη τῷ Μοναχῷ, κέλλη ἐμμεῖναντι, ἀρξάμενος θαυμαστῶς, προοιμιάζειν σὸν ὕμνον Πανάμωμε: ἐχάραξε δὲ εὐθὺς, ἐπὶ πλακὸς τῇ χειρὶ τὰ ἀδόξενα, ἅμα δ' ἀφανῆς: ἐκ τούτου, γεγονῶς: εἰς ἐκκληξιν τὸν μονάζοντα ἦγε, τοῦ δοξάζειν σε Πανύμνητε.

Δόξα καὶ νῦν ἤχος δ'.

Ἐπερε τῷ Ὅρει (τῷδε) τοῦ Ἀθωνος, σὲ προστάτιν αὐχοῦντι Θεομήτορ, ὕμνους τοῦ: σοὺς Κόρη πανύμνητε, τὸν Ἀρχάγγελον πρῶτιστα, τοὺς ἐν αὐτῷ ἐξυμνήσασθαι. κἀκεῖθεν εἰς τὰ περὶ τῆς Οἰκουμένης διαδραμεῖν, πρὸς συνασπισμὸν ἁμαρταν Θεομητορικῶν. Διὸ βοῶμεν σοι: Θεοτόκε ὑπερένδοξε, τὸν σὸν Υἱὸν καθίκετε, τοῦ σωθῆναι τὸς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἵσδοτος. Τὸ φῶς ἱλαρόν. Τὸ προκείμε. τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Γενέσεως τὸ ἀνάγνωσμα.

Ἐξῆλθεν Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου, καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαβρὴν, καὶ ἀπῆντησε τόλῳ, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ (ἔδω γὰρ ὁ Ἥλιος). καὶ ἔλπιεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκε πρὸς: κεφαλῇ: αὐτοῦ. Καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖ, καὶ ἐνυπνιάσθη. Καὶ ἰδοὺ κλίμας ἐστηρικμένη ἐν τῇ Γῇ. ἡ: ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν Ὀυρανόν, καὶ οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀβάνον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτήν.

Σημείωσις: Ἐν τῇ ὁλοκλήρῳ ἀγγελοῦ ἡ καὶ ἀπλῶς ὁ ὁρθὸς συνεμ' ἔμενος: μετὰ λειτουργίας τελῆται ἐντὸς: τὸν ὁμῶν τοῦ Ἁγίου Ὅρους τότε ὁ Ἱεροφάντης: ὁ: ψάλλει τὸ Δοξαστικόν ὡς: ἔχῃ. εἰς δὲ ἐκτὸς: ἡτοι εἰς τὰ ἐκτὸς: ὁ Ἱεροφάντης: ὁρεῖται νὰ παραλείψῃ τὴν λέξιν (τῷδε) ἡν ἐθέσαμεν ἡμεῖς: ἐντὸς παρενθέσεως: εἰ δὲ τὴν λέξιν «κατέβαινον» εἴπῃ, «ἐκατέβαινον» οἱ ἀκούοντες: κλύετο: ἐμπαθῶν ἐν εἰς τὰ ψιλλόμενα.

Ὁ δὲ Κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς· καὶ εἶπεν· Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ τοῦ Πατρὸς σου, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, μὴ φοβοῦ· ἡ γῆ ἐφ' ἧς καθύ-
δεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτήν καὶ τῷ σπέρματί σου. Καὶ ἔσται τὸ
σπέρμα σου ὡσεὶ ἄμμος τῆς γῆς, καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν,
καὶ Λίβαν, καὶ Βορρᾶν, καὶ ἐπὶ Ἀνατολάς· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν
σοὶ πάσαι οἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
μετὰ σοῦ διαφυλάττω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ, οὐ ἂν πορευθῇς. Καὶ ἀ-
ποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπω ἕως τοῦ
ποιῆσαι με πάντα, ὅσα ἐλάληκα σοί· καὶ ἐξηγέρθη Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ
ὑπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν· ὅτι ἔστι Κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ
οὐκ ᾔδειν. Καὶ ἐφοβήθη καὶ εἶπεν· Ὡς φοβερός ὁ τόπος οὗτος
οὐκ ἔστι τοῦτο, ἀλλ' ἡ οἰκὸς Θεοῦ· καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ Οὐρανοῦ.

Προφητείας Ἰεζεκιὴλ τὸ ἀνάγνωσμα.

Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα, ποιήσουσιν οἱ Ἰε-
ρεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν· καὶ τὰ τοῦ σωτη-
ρίου ὑμῶν· καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς λέγει Κύριος Κύριος. Καὶ ἐπέ-
στρεψέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτερῆς, τῆς
βλεπούσης κατὰ Ἀνατολάς· καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη. Καὶ εἶπε Κύ-
ριος πρὸς με· ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται· καὶ
οὐδεὶς οὐ μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς. Καὶ ἔσται κεκλεισμένη, διότι ὁ ἡγού-
μενος οὗτος, κάθηται ἐπ' αὐτῆς τοῦ φαγεῖν ἄρτον· κατὰ τὴν ὁδὸν
τοῦ Ἑλὰμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύ-
σεται. Καὶ εἰσήγαγε με κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν ἁγίων τῆς πρὸς βορρᾶν,
κατέναντι τοῦ οἴκου. Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος Κυ-
ρίου.

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα

Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον καὶ ὑπῆρξε στύλος ἐπτά. Ἐ-
σφαξε τὰ ἑαυτῆς θύματα, καὶ ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτὸν οἶ-
νον· καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς Τράπεζαν. Ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς
δούλους συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπικρατῆρα λέγουσα.
Ὅς ἐστὶν ἄφρων, ἐκλινάτω πρὸς μέ. Καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν
Ἐλθετε φάγετε τὸν ἄρτον ἄρτον, καὶ πίστε οἶνον, ὃν κεκέρακα ὑμῖν·
Ἀπολείπετε ἀφροσύνην, (ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε καὶ ζητήσατε
φρόνησιν), ἵνα βιώσητε, καὶ κατορθώσητε σύνεσιν ἐν γνώσει. Ὁ παι-
δεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται
ἑαυτόν. Οἱ γὰρ ἔλεγχοι τῷ ἀσεβεὶ μὴ ὥπως αὐτῷ. Μὴ ἔλεγε κακοὺς ἵνα
μὴ μνησθῶσι σε. Ἐλέγχε σοφὸν καὶ ἀγαπήσει σε. Δίδου σοφῷ ἀφορ-
μὴν, καὶ τρυφήτος ἔσται· γινώριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δε-
χεσθαι. Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις· τὸ
δὲ γινῶναι νόμον, διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς. Τοῦτο γὰρ τῷ τρόπῳ πο-
λὺν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοὶ ἔτη ζωῆς.

Εἰς τὴν Λιτὴν ἰδιόμελα τῆς Ἑορτῆς ἤχος α'.

Ἡ σε θεανικὴ πατήγυρις σήμερον Ἀδελφοί. Στιγασίω ὁ Ἀθὼς, χο-
ρευνέτω ἡ Ἐκκλησία, συνελθόντες γὰρ ἡμᾶς ἡ ἁγία Θεοτόκος, τῇ ἐτή-
σιφ πατηγύρῃ, τῷ ξέῳ ἡμῶν εὐχῇ, Γαβριὴλ τοῦ Ἀρχαγγέλου
ἡμᾶς ἐκδιδάσκοντες, ξενοτρόπως τοῦ θείου ἡμῶν εὐχῇ τὰ περιστάματα.
Οὕτω γὰρ φανείς τῷ Μοναχῷ ἐν ὁμοφῶν τῷ σχήματι, τὴν Θεοτόκον ἐ-

μεγάλυνεν, ὡς τὸν ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ μετὰ σώματος Βαστάσαν.
Ταῖς αὐτῆς ἱεραῖαις Χριστὲ ὁ Θεὸς σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

ἤχος β'.

Ἡ τῶν Οὐρανῶν ὑψηλότερα ὑπάρχουσα, καὶ τῶν Χερουβὶμ ἐνδο-
ξότερα, καὶ πάσης κτίσεως τιμιώτερα, ἡ δι' υπερβόλλουσιν καθαρό-
τητα, τῆς αἰδίου οὐσίας δοχεῖον γεγεννημένη, Μονηδρίῳ τῷ αὐτῆς,
σήμερον ὑπὸ Ἀγγέλου μεγαλύνεται, ὡδαῖς, καὶ διὰ αὐτοῦ πληροῦ-
ται τὰ σύμπαντα χαρὰς, καὶ ἡμῖν δωρεῖται τὸ μέγα ἔλεος.

Ὁ αὐτός.

Ἡ πανάμωμος νύμφη, καὶ ἡ Μήτηρ τῆς εὐδοκίας τοῦ Πατρὸς, ἡ
Θεῷ προορισθεῖσα εἰς ἑαυτοῦ κατοίκησιν, σήμερον ξενηκονστον ὡδὴν,
δι' Ἀρχαγγέλου εἰς ἡμᾶς παραδίδωσιν· ἡν ἀσωμάτων Δυνάμεις, ἀ-
καταπαύστως δοξάζουσι. Καὶ ἡμεῖς μακαρίζομεν, ὡς Θεοτόκον Ἀλη-
θῶς τὴν ζειμακάριστον, καὶ παναμώμητον, καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡ-
μῶν.

Δόξα καὶ νῦν. ἤχος πλ. α'.

Ἄσατε λαοὶ, τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἄσατε, σήμερον γὰρ ὁ Ἀρχά-
γγελος ὡδὴν καινὴν, τῆς Παναχράντου Παρθένου, εἰς Μοναχὸν μο-
νοθέντα, ξένη μορφῇ ἐμελῶδησεν, ἥν καὶ γεραίρειν ἀδιαλείπτως, ἐ-
ποφείλομεν πάντες, προστάτιν ἡμῶν ὑπάρχουσαν.

Εἰς τὸν στίχ. στιχ. προσόμοια, ἤχος α'. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τῶν οὐρανίων Ταγμάτων τὸν προεξάρχοντα, σοὶ Γαβριὴλ τὸν Θεόν
ὁ Θεὸς πρὶν Παρθένε, ἀπέστειλε κομίσαι Κόρη τῆς σῆς, ἀνεκφρά-
στου Συλλήψεως, τὰ Εὐαγγέλια· καὶ νῦν δὲ ἡμῶν τοῦ σοῦ ἐκδιδάξει
τὰ προοίμια.

Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου, ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ.

Τίς ἂν ἀξίως Παρθένε ἐκδιηγῇσαιτο, τὸ ξέγον τοῦτο θαῦμα, τὸ εἰς
δόξαν σὴν Κόρη; καὶ προοιμιάσας ὕμνον τὸν σὸν θαυμαστοῖς ἐγκω-
μίοις σου, ὡφθῇ ἐν σχήματι Ἀγγελοῦ νῦν Μοναχοῦ, οὕτως ἄδειν
λέγων ἅπαντα.

Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ.

Σὲ μακαρίζειν Παρθένε, ἐστὶν ἐπάξιον, ὡς ἀληθῶς ὁ θεὸς· Γαβριὴλ
ἐμελῶδει, ἀγνὴν τὴν Θεοτόκον τὴν ἐς ἄει, μακαριστὴν καὶ πανάμο-
μον, ὄντως Μητέρα οὐσάν σε τοῦ Θεοῦ, ἥν ἐν ὕμνοις μεγαλύνουμεν.

Δόξα καὶ νῦν ἤχος δ'.

Ἦμνον ὃν οὐκ ἔγνω, ἤκουσε νῦν ὁ Μονάζων· ἐλάλει γὰρ πρὸς αὐ-
τόν ὁ Ἀρχάγγελος, τοῦ ὕμνου σου Κόρη προοίμια. Ὅθεν εἰκότως
θαυμάζων ὁ Μοναχὸς, ἡρώτα ταῦτα παραδοῦναι καὶ ἐν γραφῇ. Διὸ
ἐν πλακὶ τῇ χειρὶ χαράξας, καὶ ἐξ αὐτοῦ γεγονὼς ἀφανῆς, εἰς Θάμ-
βος αὐτὸν ἐξήγειρε, καὶ ἀνυμνεῖ σε ἄει, τὴν Θεοτόκον παρεσκεύα-
σεν.

Ἀπολυτίκιον ἤχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Πατέρων ἀθροίσθητε, πάσα τοῦ Ἀθῶ πληθὺς, πιστῶς ἐφορτάζοντες
σήμερον χαίροντες, καὶ παιδρῶς ἀλαλάζοντες, πάντες ἐν εὐφροσύνῃ.
τοῦ Θεοῦ γὰρ ἡ Μήτηρ, νῦν παρὰ τοῦ Ἀγγέλου, παραδόξως ὑμνεῖ-
ται, διὸ ὡς Θεοτόκον ἄει, ταύτην δοξάζομεν.

Εἰς τὸν Ὁρθρον τὸ, Θεὸς Κύριος, καὶ τὸ ἀνωτέρω τροπάριον.

Εἰς τὴν α'. σελ. Καθ. ἤχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.
Η ἅπανα πληθὺς τῶν τοῦ Ἀθω Πατέρων, ἡθροίσθη· νῦν παιδρὺς, τοῦ ὑμνήσαι σου Κόρη, τὴν ἐνδοξον πανήγυριν, Θεοτόκε πανύμνηστε, καὶ γὰρ σήμερον, ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ἀγγέλων, τὰ προοίμια, ὕμνου τοῦ σοῦ παραδόξως, ἡμῖν διεστράνωσε.

Δόξα καὶ νῦν. Τὸ αὐτό. Εἰς τὴν β'. σελ. Καθ. ἤχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ. Γαβριὴλ ἐξ οὐρανοῦ, πρὶν ἀπεσταλῆναι σοὶ Ἀγνή, εὐαγγελίσασθαι τὴν σὴν, ἀπορορὴν Σύλληψιν φοικτὴν, αὐτὸς καὶ ἡδὴ ἐν σχήματι προσεφάνη, Μονάζοντος σαφῶς, διδύξαι ὕμνον τὸν σὸν, καὶ τοῖον θαυμάσιον, δὴν ἐχάραξε· καὶ διὰ τοῦτο ἅπαντες τοῦ Ἀθω οἱ Μονασταὶ μασιῶς, δὴν ἐχάραξε· καὶ διὰ τοῦτο ἅπαντες τοῦ Ἀθω οἱ Μονασταὶ καὶ μιγάδες βοῶσι χαῖρε, ἦν ἀνυμνοῦσι, τῶν Ἀγγέλων τὰ τέγματα. Δόξα καὶ νῦν. Τὸ αὐτό. Μετὰ τὸν πολυέλεον. κά. ἤχος γ'. Τὴν ὡραιότητα τῆς Παρθενίας σου.

Ἀθω νῦν ἅπανα, πληθὺς ἀγάλλεται, πανηγυρίζουσα λ. μπρὸν πανήγυριν, τὴν Θεοτόκον ἀληθῶς, μαθοῦσα σὲ μακαρίζειν, τὴν ἀειμακίριστον, καὶ Ἀγνήν Παναμώμητον, ἄχραντον Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ὑπάρχουσαν, διὸ σὺν Γαβριὴλ σοὶ βοῶμεν· χαῖρε ἡ κεχαριτωμένη.

Δόξα καὶ νῦν. Ὁμοιον.

Τὴν ὡραιότητα τῆς Παρθενίας σου, καὶ τὸ ὑπερλαμπρὸν τὸ τῆς ἀγνείας σου, ὁ Γαβριὴλ δεικνύς ἡμῖν ἐβόα νῦν μελωδῶν σοι, ὕμνου σου προοίμια, θαυμασιὰ πανεξίτητα, ταῦτα καὶ ἐχάραξε τῇ πλακί παραδόξως τε, εὐθὺς δὲ ἀρπύγῃ ἐνεγόνει· ὅθεν ὑμᾶς ἄμφω τιμῶμεν.

Οἱ Ἀναβήκοι. Τὸ α'. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου. Τὸ προκείμενον.

Μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πᾶσι γενεαῖς καὶ γενεαῖς.

Στίχ. Ἀκουσον θυγάτερ καὶ Ἰδε... καὶ ἐπιθυμήσῃ ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου.

Εὐαγγέλιον. Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἀναστὰς Μαριάμ.

Ὁ Ν. Δόξα. Ταῖς τῆς Θεοτόκου, καὶ νῦν. Τὸ αὐτό. Εἰτα τὸ ἰδιόμελον.

ἤχος β'. Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Εὐαγγελίστατο ὁ Γαβριὴλ, τῇ κεχαριτωμένῃ πρότερον χαῖρε ἀνύμψευτε Κόρη καὶ ἀπειρόγαμε. Νῦν δὲ ὁραθεῖς, ἐν ξένῃ τῇ μορφῇ, Μονάζοντι φῶδας, ἐφθέγγετο καινὰς. Τότε Εὐαγγέλια ἔφη σοὶ Ἀγνή, νῦν ἐξύμνησέ σε θαυμασιῶς ὡς Παναμώμητον, καὶ τέσσασα Κόρη τὸν Κύριον.

Κανὼν εἰς ἰδ'. Ὁδὴ α'. ἤχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Ὁ Ἀθω ὅς κέκληται, Ἀγιον Ὄρος πανάχραντε. Ἀγνή ὡς προεῖρηται, νῦν ἐορτάζει παιδρῶς, σὲ τὸ Ἅγιον, τῷ ὄντι Ὄρος οὖσαν, καὶ θεῖαν πανήγυριν, ἀγεί σοι σήμερον.

Τοῖς θεοῖς ἀείποις, ὁ Γαβριὴλ μυστηρίοις τε, τοῖς σοῖς κατ' ἐξαίρετον, διηγορεῖ θαυμασιῶς, ὁ Πανάχραντε, διὸ καὶ νῦν Παρθένε, σοῦ ὕμνον γηθόμενος, ἄδει προοίμιο.

Ἀεὶ Παναμώμητε, οὐ διαλείπει τοῖς δούλοις σου, τελεῖν πανεξίτητα, θαύματα Μητρὸς Ἀγνὴς, καὶ ἐν ἅπασιν, καιροῖς εὐεργεσίας, προχέειν Πανάχραντε, ὡς εὐεργετὴς ἡμῶν.

Ὡς εἶπω τὸ μέγιστον, ἐκτελεσθέν σοι θαυμάσιον, πλησίον Ἀρ-

χάγγελε, τῆς Σκῆτης τῆς τῶν Καρεῶν, ὡς ἐδίδαξες, ἡμᾶς σὴ παρουσίᾳ, φῶδην τὴν ἐπάξιον τῇ Θεοκρίστῃ.

Καταβασία. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου Ὁδὴ γ' τοὺς σοὺς ὑμολόγους Θεοτόκε. Ἐπέστη καιρὸς τοῦ ἀθροισθῆναι, Πατέρας τοῦ, ἅπαντας Ναῶν, τῷ τοῦ Προπάτου, πῖνον, ἐπιτελέσαι αἰνεσιν, τότε τοὺς θεοὺς ὕμνους σου, ἄδει Ἀγνή ὁ Ἀρχάγγελος.

Συνήλθε τοῖς ἄλλοις καὶ ὁ Γέρων, τινὸς ὑπερέχου Μναχοῦ καὶ τούτῳ μόνῳ μέιναντι ὁ Γαβριὴλ Ἀρχάγγελος, ὥσθι ὁμοῦ σχήματι προοιμιάζων τὸν ὕμνον σου.

Προσθήκην ἐποίει σοὶ τῷ ὕμνῳ καὶ οἶον προοίμιον Ἀγνή, τὸν οὐπερ προεξύμνησε, Κοσμάς ὁ θεὸς λάτρης σου, λέγων, ὡς οὕτως εἰθισται, αὐτοῖς προλέγειν τοῦ ὕμνου σου.

Ὁ τῶν θαυμασιῶν σου τῶν ξένων! Ἀρχάγγελε θεῖε Γαβριὴλ, πῶς Μναχοῦ τῷ σχήματι, τοὺς ὕμνους ἐμυλόθησας, τῆς Θεοτόκου σήμερον καὶ ὡς ἐχρὴν ἐμεδύλευσας.

Καταβασία. Τοὺς σοὺς ὑμολόγους Κίθισμι, ἤχος δ' Κατεπλάγη Ἰωσήφ. Κατεπλάγη Μναχός, τοῦ Ἀγγέλου τῇ φωνῇ, ξένως ἄδοντας αὐτὴν, πρὸ τοῦ σοῦ ὕμνου, ὃ Ἀγνή, φέιντο· τοῦτο ἐν σχήματι παρομοίῳ· ἐπεὶ δὲ Μναχός, γραφῆναι ἤγει αὐτήν, εἰς πλακὰ τῇ χειρὶ ξένος ἐχάραξε καὶ ἀφανὴς ἐγένετο. Ἐντεῦθεν πλακὰ τῇ χειρὶ ξένος ἐχάραξε, καὶ ἀφανὴς ἐγένετο. Ἐντεῦθεν διεκρούχθη τοῖς πᾶσιν, ὁ ὕμνος οὗτος, τοῦ Θεοτόκου, σὲ δοξάζειν πανάμωρε.

Δόξα καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ὁδὴ δ'. Τὴν ἀνεξιχνίαστον.

Ἀξίον προέλεγε ὡς ἀληθῶς, ἐστὶ μακαρίζειν σε Παναγνὴ τὴν Θεοτόκον, τὴν αἰ μακαριστὴν, καὶ ὄντως παναμώμητον, καὶ Θεοῦ Μητέρα πανάχραντον.

Τὴν προοιμιάζουσαν τῷ τῷ φῶδην, οἰοῦ Γαβριὴλ ξένως ἄδοντας, ἐξεθαμβεῖτο, ὁ ἀκούων Μναχός, ἐπεὶ δὲ ἐπυνθάνετο, οὕτως ἄδειν ἔφη εἰδώμεν.

Λέγει καὶ πρόετρεπεν οὕτως αὐτὸν, ταῦτα Γαβριὴλ τὰ προοίμια, εἰδ' οὕτως ἄδειν, ὕμνον θεῖον τοῦ Κοσμά, καὶ πάντας, ἐκδιδάσθαι ταῦτα θεὸς ἔφη Ἀρχάγγελος.

Ἐπεῖπερ ἡτήσατο ὁ Μναχός, θεῖε Γαβριὴλ οὐπερ ἤκουσεν ὕμνους γραφῆναι, σὺ ἐχάραξας εὐθὺς, ἐπὶ πλακὸς Ἀρχάγγελε. Δόξα τῇ ἀδρήτῳ δυνάμει σου.

Καταβασία. Τὴν ἀνεξιχνίαστον... Ὁδὴ ε'. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Ἐξέστη ὁ Ἀθροπος, τοῖς ξένοις θαυμασίοις τε, ὅτε ξένος· εἶδε χαράσθηναι, πλακὰ καὶ αἰφνης τὸν προσκαλοῦντα αὐτῷ, ἅμα γεγονότα ἀφανῇ Γαβριὴλ τὸν ἐνδοξον, καὶ σεπτὸν Ἀρχιστράτηγον.

Ὁ Γέρων ὡς ἔωθεν, κέλλη αὐτοῦ ὑπέστρεψε, καὶ ταῦτα ὡς ἤκουσε τὰ ξένα, πλακὰ τε εἶδε κεχαριτωμένην χειρὶ, ἀρπύγῃ εὐθὺς σὺν μαθητῇ ταύτῃ προσεκόμισαν, τοῖς τοῦ Ὄρους ἐξάρχουσιν.

Διέκπυστα γέγονε, καὶ πᾶσι διαβόητα, ταῦτα τὰ θαυμάσια. Λάρθενε πλακὰ ἐπέπερ, τῇ Βασιλίδι εὐθὺς, Πόλεων ἀπέσταλταν φουδρῶς, οἱ τοῦ Ὄρους πρόκριτοι, τοῦ δοξάζειν σε ἅπαντας.

Συνέδραμον ἅπαντες, εἰς πενιχρὸν Μονήδριον, ὃ τὸ ξένον θαῦμα ἐγεγόνει, καὶ σὴν εἰκόνα ἐφ' ἧς ἐφάσθη φῶδῃ, Ἀγνή προσκυνοῦντες· εὐλαβῶς, πανψηφὲς συνέθετο, τῷ Προπάτῳ φυλάττεσθαι.

Καταβασία. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα. Ὡδή ζ'. Τὴν θείαν ταύτην καί...

Ἀλόγητον πάντες σενέδρευσαν, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη κομίσασθαι, σπῆτιν εἰκόνα σου, οἱ Ἱερεῖς καὶ Μονάζοντες, καὶ πᾶσα ἡ τοῦ Ὁρους πληθὺς Πανάχραντε.

Τὴν θείαν ταύτην εἰκόνα σου, σὺν πάσῃ εὐλαβείᾳ, κατέχοντες, πατέρες ἅπαντες, ὕμνοις κροτοῦντες καὶ ἕσμασιν, εἰσήγαγον τῷ θεῷ Ναφ σου Πάναγνε.

Παρθένε στάσιν πανύχιον, ἐτέλεσαν Σὲ πόθῳ γεραίροντες, καὶ τὸν Ἀρχάγγελον, ὕμνον τὸν σὺν ἀπαγγεῖλαντα, καὶ νῦν ἡμεῖς ὡσαύτως ἄμφω γεραίρομεν.

Πατέρες θεοὶ ἐν ἕσματι, μετὰ Μυσταγωγίαν ἐπάραντες, θείαν εἰκόνα σου, ἐνδον Ναοῦ εἰς τὰ ἅδута σὺν πλειστη εὐλαβείᾳ ἀφωσιώσαντο.

Καταβασία. Τὴν θείαν ταύτην. Κοντάκιον ἡχος δ' Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐσορτάζει σήμερον, ἅπας ὁ Ἄθως, οὗ ὕμνους δέδεκται, ὑπὸ Ἀγγέλου θαυμασιῶς, Σοῦ τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος, ἣν πᾶσα κτίσις γεραίρει δοξάζουσα. Ὁ Οἶκος.

Νῦν εὐφρανέσθω ἡ πληθὺς Πατέρων τῶν τοῦ Ἄθω, ἰδοὺ γὰρ τῆς Παρθένου, ὁ Γαβριὴλ νῦν ἔλει, ὕμνου προοίμια τοῦ πρὶν, ὃν περ θαυμασίως ἐμελώδησεν αὐτῇ, Κοσμάς ὁ θεὸς ὕμνωδός, ὃς ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς ἔλεγε, μακαρίζειν Σὲ τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον, καὶ παναμώμητον καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Καὶ τοῦτ' ἐπέττατε, οὕτω προοιμιάζειν τοὺς πάντας τοὺς ὕμνους σου. Καὶ ταῦτα χαράξας τῇ χειρὶ ἐπὶ πλάκος, γέγονεν αἴφνης ἀφανής· ὁ δὲ Μοναχὸς ἐκκλητόμενος ἀνύμνει ὡς ἐδιδάχθη ἀγνὴν Θεομήτορα. Ἦν πᾶσα κτίσις γεραίρει δοξάζουσα.

Τῷ αὐτῷ μηνί τ' Ἰουνίου Μνήμη τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα.

Καὶ σὸς μαθητῆς, Χριστὲ Βαρθολομαῖος.

Μιμούμενος σέ, σταυρὸν φέρει πάθος.

ὑπὲρ λίθου σάπφειρον, ὡς Γραφή λέγει.

Τοὺς συντρέφοντας εἶχε Βαρνάβας λίθους.

Ἐνδεκάτῃ σταυρώσιν ἐπίφρονα Βαρθολομαῖον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Ἅγιος μάρτυς Θεόκλητος μετὰ καὶ ἄλλων τεσσαρῶν ξίφει τελειοῦνται.

Ὁ Θεόκλητος τέσσαρας διὰ ξίφους.

Εὐρὼν συνάθλους πέμπτος αὐτὸς εὐρέθη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Σύναξις (τελεῖται) τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἐν τῷ Ἀδεν.

Ἦσει· Γαβριὴλ πρὶν τὸ χαῖρε τῇ Κόρῃ.

Ἄδεις δὲ καὶ νῦν, ἄξιον σέ ὑμνεῖν.

Πρώτῃ τε καὶ δεκάτῃ Ναὸς σεπτὸς Μητρός Θεοῦ,

ὁ ἐν Ἀδεν ἑξατοῖστρον Γαβριὴλ.

Ὡδή ζ'. Οὐκ ἐλάτρευσαν

Πανεξαίρετον τιμὴν προσαπενείμαντο πατέρες ἅπαντες.

Οἱ πρὶν καθὰ καὶ οἱ νῦν, εἰκότι τῇ θεῇ σου ταύτῃ Πανάμωμε, δικαιοτάτῃ τιμῆς καὶ γὰρ ἡξιώται, ὅτι πλείστης παραδόξως.

Πλείστης χάριτος, ἡξίωται ἡ θεία σου εἰκὼν Πανάμωμε, κἂν γὰρ

σαφῶς πρὸς αὐτήν, σοῦ ὕμνου προοίμια, πρῶτον ἐλέακτο, τῇ παρουσίᾳ σου. Διὸ κατὰ χρόνος νῦν, ταύτην πόθῳ προσκυνούμεν.

Οὐ λατρεύομεν, εἰκότι σου Πανάχραντε, ὡς διαβάλλονσιν ἡμᾶς, ἀλλὰ σχετικῶς τιμῶμεν, Πανάχραντε, ταύτην χαίροντες, ἀσπαζόμεθα, τισιν καὶ οἱ δοῦλοί σου, νῦν τε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Σὺν σοὶ Πάναγνε, οὐ λείπομεν γεραίροντες· καὶ τὸν λαμπρὸν Γαβριὴλ, ἡμᾶς ἐκδιδάξαντα, ἡ ἡ τοῦ ὕμνου σου, ὃς καὶ πρότερον, σοὶ προσφωνῶν ἐκρανάζε, χαῖρε κεχαριτωμένη.

Καταβασία. οὐκ ἐλάτρευσαν. Ὡδή η' Παῖδας εὐαγέις ἐν τῇ...

Παῖδας εὐαγέις ἐν τῷ σεπτῷ σου, Νῶ τῷδε Θεοτόκε ἐκμιμούμενοι, ἐν τοῖς θαυμασίοις σου, οἷς τελεῖ ὁ Κύριος, εἰς δόξαν σου Πανάχραντε, ἄδοντες ψάλλομεν, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε τὰ ἔργα, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ὀντως εὐκλείης, ὃς ἡξιώθη τῶν θείων ἀκηκοέναι ἐγκωμίων σου, δι' Ἀγγέλου Πάναγνε, Κόρη Πανμώλητε, ὡς σὸς Υἱός· ἡδύοχησε, δι' οὗ τοὺς ἅπαντας, ἐδίδασκεν ὑμνεῖν σε ἄξιως· καὶ ὑπερυψεῖν σε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἀδεν κατ' ἄξιαν ἐκκληρώθη, ὁ τόπος οὗτος καλεῖσθαι ἐφ' ὃν γέγονε, τὸ τοῦ θαυμάσιου, ὃ καὶ ἐπεκράτησε· μέχρις ἡμῶν αἰδίων, εἰς μνήμην ἄχραντε τοῦ θαύματος· ὡς ἂν σέ ὑμνῶμεν, καὶ ὑπερυψώμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἀξιον ἐστὶν ἄχρι τῆς δεῦρο, καλεῖται τραῶς, καὶ τοῦτο τὸ Μονήριον καὶ εἰκὼν ἡ θεία σου, οἷς περ πρῶτον ἐψάλτο, σοῦ ὕμνου τὰ προοίμια Παρθένε Ἀχραντε, ὡς ἅπαντας ὑμνεῖν σε ἄξιως, καὶ ὑπερυψεῖν σε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καταβασία. Παῖδας εὐαγέις. Ὡδή θ' ἅπας γηγενής

Ἀπαντες οἱ σοί, ἰκέται συντρέχομεν, Ναφ τῷ θεῷ σου, καὶ πανηγυρίζομεν, λαμπρὰν τελοῦντες ἡδὴ πανήγυριν, τῇ ἐτησίῳ σήμερον μνήμῃ τοῦ θαύματος, τοῦ σοῦ ὕμνου τῆς ἀναπληρώσεως Θεοτόκε Ἀγνὴ ἀειπάρθε.

Ἀξιον, οὐ παύομεν λέγοντες τὸ μακαρίζειν σε, τὴν ἀειμακάριστον ὡς ἀληθῶς τε καὶ παναμώμητον, καὶ τοῦ Θεοῦ Μητέρα σε, ἡμῶν γηθόμενοι, ὑπ' ἀγγέλου, ταῦτα μυηθέντες νῦν, Θεοτόκε Ἀγνὴ ἀειπάρθε.

Ἀμα τὸν λαμπρὸν καὶ θεῖον ἀρχάγγελον Γαβριὴλ σήμερον χαίροντες δοξάζομεν, χαριστηρίους ὧδας προσφέροντες, δι' ἑξαισίου θαύματος, πάντα διδάξαντα, θεῖον ὕμνον, ἀγνῆς Θεομήτορος, χαίροις μύστα ἀρογῶν κρανάζοντες.

Χαῖρε, ὦ Ναὲ Πρωτάτου πανένδοξε, ἐναβρυνόμενος τῷ πλουτεῖν τὴν πίπτιμον εἰκόνα θεῖαν καὶ χαριτόβροτον, τῇ μόνῃ Θεομήτορος καὶ τῆς προστάτιδος, χώρου τοῦδε, Ὁρος· γὰρ ἀπόλεκτο, τοῦδε κλήρος αὐτῇ προσεκλήρωσε.

Καταβασία ἅπας γηγενής ἑξαποστειλὸς. Γυναῖκες ἀκούσθητε.

Ἀθροίσθητε σιγῇ, φειδῶς πανηγυρίσατε, ὁ Γαβριὴλ γὰρ ὁ θεὸς, Μονάζοντι νῦν ἐπέστη, Μοναδικῷ ἐν σχήματι, ὕμνους τῆς Θεομήτορος, πρῶτος φθεγγόμενος, ἐν Ὁρῇ τοῦτ' ἰσχυρῶν, αὐτὴν προστατὴν ἐξόχως.

Εἰς τοὺς αἰῶνας στίχ. δ' ἡχος α' Τῶν οὐρανίων ταγματῶν

Τῶν οὐρανίων ἀψίδων, ὁ Γαβριὴλ κατελθὼν, ἔξη μορφήν ὡράθη μοναχῷ ὑπὸ κροῖ, σοὺς ὕμνους, ὃ παρθένε, ἀήθης αὐτῷ, ἄδων νῦν ὁ

Ἀρχάγγελος, προσκυνῶν τὸν ὕμνον ὄντων ποτὲ ὁ Κοσμᾶς σοὶ ἔμε-
λῶδισεν. Δίς.

Ὁ Γαβριὴλ τῇ Παρθένῳ, πρὶν Εὐαγγέλια, ἐξ οὐρανοῦ κομίσας
ἀνεβόα τὸ χαῖρε, νῦν δὲ τοὺς ξένους ὕμνους αὐτῆς θανμαστῶς, Ὅρει
τῷδε* ἐδίδαξε* τὸ μακαρίζειν προσκύνων ὡς ἀληθῶς ἐστὶν ἄξιον τὴν
Πάναγγον.

Πόθῳ τὴν θεῖαν εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν ἀγνή, ἐφ' ἣς ἐψάλλθη
πρῶτον, τὰ προοίμια ὕμνου τοῦ σου ὑπὸ Ἀγγέλου, ὅθεν πιστῶς, ταύ-
την νῦν ἀσπαζόμεθα καὶ Γαβριὴλ τὸν θεῖον ἅμα παιδρῶς, ἑορτάζο-
μεν ὡς προξένον.

Δόξα καὶ νῦν. Ἦμος πλ δ'

Τίς καλῆσει τὰς δυναστείας σου Ἀγνή; ἢ τίς ἐξαριθμῆσει τῶν
θανμάτων σου τὰ πλήθη; πολλὰ καὶ ἔπερ φύσιν ἐνεργεῖς τὰ σὰ τε-
ράστια Βαβυλῶν τῶν μεγαλειῶν, ὧν καὶ ἡδὴ ἐξεργάσω! σοῦ ὕψους γὰρ
προοίμια, δι' Ἀγγέλου Πάναγγε. Ἡμῶν παρέδωκε, Παρθένε, καὶ
ξένως ἐπὶ πλακὸς ταῦτα γραφῆναι, Σὺ ἠυδόκησας προνοίᾳ σου, ἐν
ὑμνοῖς γράφειν σε τὴν Παναμώμητον.

Δοξολογία Μεγάλη καὶ ἀπόλυσις

Εἰς τὴν Λειτουργίαν Ἑπική, καὶ ἀπὸ τοῦ Κανό ο. γ. ᾠδὴ γ' καὶ δ'
Ἀπότολον, Εὐαγγέλιον καὶ Κοινωνικόν, ζῆται τῆς Κοιμήσεως.

Εὐχαιρικόν.

Δέξαι μου τὴν δέησιν, Μαρίας, † καὶ τοὺς δακρυρρόους στεναγ-
μούς μου, Μήτηρ ἁγνή καὶ ἐκ τῶν παγίδων ἐχθροῦ με σῶσον Κόρη,
ἐν σοὶ γὰρ τὴν ἐλπίδα τίθημι Δέσποινα.

* Ἐνταῦθι πάλιν ὁ ἐξῶθεν τῶν ὁρίων τοῦ ἁθω ψάλλον λεγέτω: τὰς
λέξεις «τοῦδε=ἐκεῖθεν» «τοῦτο=ἐκεῖνο» «τοῦτω=ἐκεῖνον» «τῷδε=τῷ» ἁθω,
† Τὸ ὄνομα Μαρίας, ἑβραϊστὶ ἐρμηνεύεται κατὰ τὸν θεῖον Ἀμβρόσιον
Πέλαγος Λατινικῶς Μάρισι λέγονται αἱ θ' ἁλίσσαι. Ἐπειτα Μαρία ἡ λέξις
θηλυκὴ οὕτω παράγεται ἀπὸ τοῦ ἑβραϊκοῦ ὄνομα Μ'ριά, ὅπερ δηλ. ἡ Κύριος
καὶ Μαρία ἐρμηνεύεται Κυρία ἐρμηνεύεται Κυρία. διότι ἐξουσιάζει καὶ κυ-
ριεύει ὡς μήτηρ Θεοῦ ὅλα τὰ τε οὐράνια καὶ ἐπίγεια κτίσματα. Τέλος Μα-
ρία κατὰ τὸν Νεοκαισ, Γρηγόριον ἐρμηνεύεται φωτισμὸς «Μαρία, γὰρ ἐκλε-
κτὴ, ὅπερ δὴ φωτισμὸς ἐρμηνεύεται.» Ἐπειδὴ δὲ ἡ Σοφία ἐτυμολογεῖται
ἀπὸ τοῦ ὁσόν φῶς καὶ κατὰ τὸν Σολομώντα «ἀπαύγασμα φωτὸς αἰδίου» διὰ
τοῦτο τὸ ὄνομα τῆς Μαρίας περιέχει ἐν αὐτῇ κατὰ τοῦτο τὴν τελειότητα
τῆς Σοφίας.»

Ὕμνος εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον

Ὅστις ἐψάλλετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀναλήψω; εἰς τὸ τέλος
τῆς ὁλονυκτίας ἡγουμένου τοῦ Ἀρχιμ. Ματθαίου.

Δέσποινα, πάντων Δέσποινα καὶ πάντων ἀνωτέρα
καὶ πάντων ὑπερέχουσα τῶν ἁνω Στρατευμάτων.
Ἀνασσα, πάντων Ἀνασσα, Μητροπάρθενον κλέος.
Τὸ στήριγμα τῶν εὐσεβῶν, τὸ φῶς τῆς οἰκουμένης.
Ἡ προστασία τῶν πιστῶν, ἡ Γέφυρα τοῦ Κόσμου.
Τῶν Ἀποστόλων ἡ χαρὰ καὶ τῶν Ἀγγέλων δόξα.
Τῶν Προφητῶν ἡ καλλονὴ καὶ τῶν δικαίων πάντων.
Ὅσίων τὸ ἀγλαῖσμα, Ἀγίων ἡ ἐλπίδα.
Ὁ Πύργος ὁ χρυσόπλοκος, ἡ πόλις ἡ Ἁγία.
Θρόνε ἡλιοστάλακτε, καθέδρα Βασιλέως.
Ἀσπίς παναμώμητε, Ἀφθορε Παναγία.
Ἀηληπισμένων ἡ ἐλπίς, καὶ θάλασσα πλεόντων.
Ἀδικουμένων βοηθὸς καὶ τῶν ὁσίων πάντων.
Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν σε καὶ πάντες προσκυνοῦμεν.
Ἐκτεινον χεῖρα κραταιὰν καὶ φύλαξον τὸν κόσμον.
Τοὺς ἱερεῖς εὐλόγησον. τοὺς σὲ ἱερουργοῦντας.

Τοὺς Μοναχοὺς ἐλέησον, τοὺς σὲ ὑμνολογοῦντας.
 Τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανοὺς, τοὺς σὲ παρακαλοῦντας.
 Τοὺς ἀσθενεῖς θεράπευσον, ἐν ὥρᾳ τοῦ θανάτου.
 Τοὺς Βασιλεῖς εἰρήνευσον, τοὺς ἐν τῷ παλατίῳ.
 Τοῖνυν ἡμᾶς ἀξίωσον, ἰδεῖν τὴν Βασιλεῖαν.
 Τὴν Βασιλείαν Οὐρανῶν, καὶ θύραν Παραδείσου.
 Ἄσωμεν πάντες, ἄσωμεν, ὕμνον τὴν Θεοτόκον.
 Βάτον τὴν ἀκατάρλεκτον, Στάμνον τὴν Παναγίαν
 Τὸν γλυκερὸν Παράδεισον, τὴν ἄσπιλον Παρθένον.
 Ὑπὸ Δαυὶδ καὶ Ἰεσαΐ, Ἰωακείμ καὶ Ἀννης.
 Ἐφάνη νέος Οὐρανός· καὶ νέα Βασιλεία.
 Καὶ τριφεγγής· ἀνατολὴ καὶ θύρα Παραδείσου.
 Τὴν γέννησίν σου προσκυνῶ, τὸν Τόκον σου δοξαῖω.
 Καὶ σὲ ἁγία Δέσποινα, ὕμνῳ καὶ προσκυνῶσε.
 Ψάλλε **Δαὲδ**, ψάλλε **Μωσῆ**, ψάλλετε ὁ προφῆται.
 Ψάλλε καὶ σὺ **Ἰακώβ**, καὶ ἀδελφεὲ Κυρίου.
 Ψάλλε καὶ σὺ Παράδεισε μετὰ τῶν Ἀρχαγγέλων.
 Ὅτι ἐφάνη σήμερον, ἡ σοῦ Ἀγιωτέρα.
 Καὶ πλατυτέρα Οὐρανῶν, ὑπερκαθαρωτέρα.
 Ὅταν καθήσῃ ὁ Ἥλιος κτείνειν τὴν οἰκουμένην
 Τότε ἡμᾶς βοήθησον, Δέσποινα Θεοτόκε.

Ποίημα μικροῦ Μάρκου Τζακτάνη.

Ἔνας εἶν' ὁ Κύριος ὑμνοῦμεν καὶ [εὐλογοῦμεν αὐτόν.]	Ἑπτὰ εἶνε τὰ μυστήρια
Δεύτερ' εἶν' ἡ Παναγία, ἕνας εἶν'...	Ὅκτω ἦχοι ψάλλονται
Γρίτος εἶν' ὁ Ἡρόδρομος ἕνας	Ἐννέα ἦν τὰ τάγματα
Τέσσαρα Εὐαγγέλια ἕνας εἶν' ὁ	Δέκα εἶν' αἱ ἐντολαί.
Πένθ' ὁ χορὸς τῶν Ἀγίων	Ἐνδεκα ἔωθινά.
Ἐξ ἑξαπτέρυδα	Δώδεκα εἶν' οἱ Ἀπόστολοι.

Καὶ τινά πάλιν: Δώδεκα εἶν' οἱ Ἀπόστολοι ἔνδεκα ἔωθινά κτλ.

ΤΕΛΟΣ

Ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ Λειτουργία Ἀγ. Ἰακώβου, ἐκδοθήσεται λίαν
 συντομῶς Ἱστορία Ἱερῶς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἀγ. Νικάνωρος (Ζάβορ-
 δας) μετὰ τῆς ἀκολουθίας, παρακλήσεως καὶ χαιρετισμῶν Ἀγίου.